

Poština v SHS plačana v gotovini.

CVETJE

z vrtov
sv. Franciška

Časopis
za
naše verno
ljudstvo
zlasti
za ude tretjega reda.

S privoljenjem cerkvenih in
redovnih oblasti izdaja
franciškanska provincija sv. Križa.

XLII. tečaj.

1.-2. zvezek.

V Ljubljani 1925.

A. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Vsebina 1.—2. zvezka.

	Stran		Stran
Ob novem letu	1	Redovni post	19
Asketična šola ali vadnica popolnosti	2	Spomini iz misijonskega življenja	22
Pomen tretjega reda za dušno pastirstvo	10	Razgled po serafinskem svetu	27
Načelna razprava o tretjem redu	14	Dopisi	30
Korupcija	18	Prípomočilo v molitev	31
		Zahvala za uslišano molitev	32
		Darovi	32

„Cvetje“ izhaja v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša za celo leto 10 Din. — Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Naznanilo dopisnikom in naročnikom. Spise pošiljajte vsaj 35 dni poprej, predno izide zvezek, v katerem bi spis radi imeli, naznanila, priporočila, zahvale pa mesec dni popreje. Vsaki spis, naznanilo, priporočilo, zahvala itd. mora imeti pravi podpis onega, ki želi, da se kaj v Cv. natisne. Pisem brez podpisa ne sprejemamo in vsebine ne objavljamo in jih sploh ne prebiramo. — Tega prvega zvezka smo dali veliko več natisniti, kaker je dosedanjih naročnikov, da bomo mogli vsem novim naročnikom postreči.

Književnost.

Novi molitvenik je dovršen in odobren od postavnih oblasti, ni pa še v celoti dotiskan. Vezati ga bomo dali v usnje, v polusnje in v platno, zato bi radi vedeli, koliko bi jih rado imelo molitvenik vezan v usnje in koliko v polusnje t. j. hrbet in vogale v usnje. V molitveniku bo tudi „Mali oficij bl. D. M.“, ki ga vodilo predpisuje mesto redovnih očenašev. Mnogim bo ž njim vstreženo, nekateri ga pa morebiti ne želijo. Zato bote mogli dobiti molitvenik brez oficija ali z oficijem. Prosimo, da bi tudi glede tega pri naročilu izrazili svojo željo do meseca februarja. Cene sedaj še ne moremo naznaniti, ker nam še ni znana; gotovo pa je, da bomo nastavili najnižjo, ki bo mogoča, ker ne maramo iskati dobička in želimo le postreči in tretjemu redu koristiti. Kedor naroči do 1. marca skupno najmanj 25 izvodov in takoj, ko bo naročeno prejel, tudi denar pošlje, bo dobil molitvenike po ceni tiskarne. Kedor želi, dobi molitvenik v zloženih polah in ga da lahko sam vezati. — Vsebina molitvenika je sledeča:

Tri najvažnša papeška pisma o tretjem redu — Kratka razlaga vodila — O odpustkih, pravicah in dovoljenjih — Zveličavne misli za vse dni odpustkov — Redovne molitve — Razne molitve (dve jutranji, dve večerni, dve sv. maši, spovedne, dve obhajilni, za odpustke) — Razne pobožnosti (štiri devetdnevnic, več litanij, za češčenje presv. Imena in Srca Jez., sv. križev pot za osebe po popolnosti hrepeneče, petnedeljska na čast ranam sv. Fr., trinajest torkov na čast sv. Ant. Pad., šestnedeljska na čast sv. Ludoviku) — Obrednik.

CVETJE

XLII. tečaj.

V Ljubljani, januar - februar 1926.

1.-2. zvezek.

Ob novem letu.

Nazaj gledamo v ravnokar preteklo leto. Veselimo se nad tistim, kar smo dobrega napravili, žalost nas obide nad onim, kar smo slabega storili. Če taki čuti navdajajo našo dušo, je to znamenje, da bomo v prihodnjem letu še več dobrega storili in se odločno varovali slabega. Slabo bi bilo za nas, če ne bi žalovali nad grehi in napakami, še slabše če bi jih odobraval, ali se jih veselili. To bi bil znak, da smo že pokvarjeni. Pa pokvarjenih mej našimi bravci ni. Pokvarjeni ljudje našega Cvetja ne bero, ga brati nočejo pa ga brati tudi ne morejo. Kedor rad prebira Cvetje, ta je dober človek in se skuša vedno boljšati in izpopolnjevati. Bravci Cvetja so na potu proti nebesom. Ne zato, ker bero naš list, ampak zato, ker ljubijo dobro branje in pokažejo s tem, da hočejo biti dobri. V njih vlada božja ljubezen. Ljubezen se pa rada podeljuje, hoče se razširiti tudi na druge. Zato pa naši tretjeredniki in prijatelji za Cvetje pridno agitirajo t. j. tretjeredni časopis sami bero, ga drugim priporočajo, dajejo prebirati in prosijo, naj ga naročijo. S tem delajo za dobro stvar, da ljudje kaj dobrega bero, da jih odvrtaajo od slabega in da pridobivajo tretjemu redu nove ude. Skušnja nas uči, da je malo novih udov, ki bi ne bili imeli že prej našega „Cvetja“ v rokah. Verjemite, da agitacija za „Cvetje“ ni agitacija za dobiček, ampak le agitacija za napeljevanje duš h krščanski popolnosti in pravi svetosti. Če bi šlo nam za denarni ali svetni dobiček, bi iskali plačilo. Pa delamo vsi za božje plačilo — v zadnjih letih še celo sè zaupanjem na dobrovoljno podporo dobrotnikov.

Naše Cvetje bi imelo lahko najmanj trideset tisoč naročnikov, če bi se vsi slovenski tretjeredniki zavedali, kaj so in da je dolžnost tretjerednikov pred vsem brati in naročiti tretjeredni časopis. Zdi se nam, da mnogi v tem oziru premalo storite, zakaj število naročnikov na Cvetje je sè številom tretjerednikov na Slovenskem odločno rečeno: veliko premajhino. Štatistika kaže nad 60.000 tretjerednikov, naročnikov na tretjeredni časopis pa le 7.000. Malo pomislite, kje je krivda. Cvetje za sedanji

čas gotovo ni predrago. Menda organizacija tretjega reda še ni povsod redno izpeljana. Dozdaj se nam dozdeva, da so še najbolj vestni in natančni glede naročnikov na Cvetje v Ljubljani (1.7000 udov, blizu 1000 naročnikov), Tržič na Gor., Begunje pri Cerknici, Nazaretu na Štaj., Viču pri Lj., Škofja Loka in nekaterih družih skupščinah je število naročnikov zadovoljivo, v mnogih skupščinah so pa zelo nazadnji. Nikoger nečemo dolžiti, da je on kriv, dolžimo pa vse tiste, ki bi lahko naročili Cvetje, pa je nočejo in vse tiste, ki bi je lahko drugim priporočili, pa je nočejo. Ti ne storijo za tretji red, kar bi storiti mogli. Bratje, sestre! Zganite se, kjer ste zaspali. Kateri bedite, zbudite zaspance! Mej ljubečimi brati je menda dovoljena odkritosrčna beseda — zato brez zamere! Pozdravlja vas stare in vse nove naročnike ter želi vsem srečno novo leto!

Urednik.

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

TRETJI DEL.

O sredstvih popolnosti.

(Dalje.)

XI. Lastnosti dobre molitve.

naši razpravi o molitvi, ki je sredstvo popolnosti smo dospeli do najvažnejšega dela, ki govori o lastnostih dobre molitve, ali kakšna mora naša molitev biti, da jo smemo dobro in popolno imenovati.

Najbrže je treba v naših molitvah marsikaj zboljšati in jih napraviti take, kakršne morajo biti. Če pa hočemo to doseči, moramo jasno poznati potrebne lastnosti dobre molitve, moramo odstranjevati ovire, ki nas motijo pri molitvi, in rabiti v ta namen pripravna sredstva.

1. Moliti moramo v Jezusovem imenu.

Mislimo si mogočnega kralja, ki ima edinega nad vse ljubljenega sina. Kar pride ubožec h kralju in reče: „Tvoj sin me je poslal k tebi in v njegovem imenu te prosim za to reč in ono milost.“ Ali bo mogel kralj odbiti tako prošnjo? Gotovo ne! Tako je tudi z našimi molitvami, ako prosimo v Jezusovem imenu.

K zaupanju na njegovo zasluženje nas Jezus sam spodbuja: „Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“ (Jan. 16, 23). Kaj se pa pravi: prositi v Jezusovem imenu? Knjiga Gofine tako-le odgovarja: „V imenu Jezusovem moliti, pomeni: 1. Prositi se zaupanjem na Jezusovo zasluženje; zakaj po nauku sv. Cirila nam Jezus ko Bog z Očetom vred deli dobrote,

ko posredovavec pa nosi naše prošnje pred Očeta. Zato pa tudi Cerkev skorej vse molitve sklepa z besedami: Po Gospodu našem Jezusu Kristusu itd. 2. Prosimi to, kar Kristus sam želi in nam dati hoče, t. j. tisto, kar je nam v zveličanje in njemu v čast. Kedor prosi le časnih dobrot, njegova prošnja Jezusu pogosto ne dopade; zato pravi sv. Avguštin: „Kedor prosi, kar je zveličanju na škodo, ta ne prosi v imenu Zveličarjevem.“ In Jezus je rekel svojim učencem: „Do zdaj niste nič prosili v mojem imenu, ker, po besedah sv. Gregorija, niso prosili tega, kar bi jim bilo v zveličanje“ (Goffine str. 386).

Po nauku sv. Pavla hoče Jezus sam biti naš zagovornik pri Očetu; Rimljanom piše: „Kristus Jezus je, kateri je umrl, kateri je tudi vstal, kateri je na desnici božji, kateri tudi prosi za nas“ (Rimlj. 8, 34). Sv. Janez pa pravi: „Če je pa gdo grešil, imamo zagovornika Jezusa Kristusa pravičnega“ (Jan. I. 2, 1). Če pa mi grešni ljudje molimo le v svojem imenu in se zanašamo na svoja dobra dela, ne pa na Jezusovo zasluženje, naša molitev nič ne zmore. Bogu namreč dopademo le v Jezusu Kristusu, nad njim ima Oče popolno dopadajne. Tega se sv. Cerkev dobro zaveda, zato moli v Jezusovem imenu in v njem sklepa svoje molitve.

Ni pa še za dosti, da pri molitvah izgovarjamo presv. ime Jezusovo, in da se sklicujemo na njegovo zasluženje, ampak moramo tudi prositi za take reči, ki so Jezusu všeč. Apostolov Jezus ni uslišal, če so prosili za take časne reči, ki niso bile po njegovi volji. Sv. Peter je prosil Jezusa, da bi ostali na gori Tabor, a prošnja mu je bila odbita. Mati Cebedejevih sinov je prosila, da bi bila njena sinova prva v njegovem kraljestvu, toda Jezus jo je zavrnil. Kaj naj prosimo v Jezusovem imenu, da bo tudi po njegovi volji? Prosimo pred vsem, kar nam služi v zveličanje, n. pr. za milost božjo, za odpuščanje grehov, za pomnoženje čednosti, za stanovitnost v dobrem, za srečno zadnjo uro, za razširjenje sv. kat. Cerkve in sv. vere med neverniki itd.; za dušne darove in duhovne dobrote moramo najprej prositi, ker so nam te bolj potrebne, ko časne zadeve. Saj je Jezus sam rekel: „Iščite najpoprej božje kraljestvo in njegove pravice, vse drugo vam bo navrženo.“

Iz vroče Berberije je pobegnil mahomedanski suženj, da bi se dal v portugalski trdnjavi krstiti, ker je zelo hrepenel postati kristijan. V največji sončni vročini se je pomikal skozi nepregledno puščavo. Zdelan od vročine, hoje in zlasti žeje, se slednjič vleže na pesek, da bi tam pričakal smrti. Na pol mrtev, ležeč v pesku, se je spomnil, da je slišal od krščanskih sužnjev, kako pomaga Jezusovo ime v vsaki sili, zato zbere zadnje moči in večkrat zakliče „Jezus“. In glej! Jezik in grlo sta se mu osvežila, z lehkoto je nadaljeval svojo pot. Čez nekaj časa ga prime ista utrujenost in žeja: zopet je segel po imenovanemu sredstvu in mu je odleglo. To je ponavljal tolikokrat, dokler ni došel do portugalske trdnjave, v kateri je bil krščen (Veith, hom. Vorträge).

Ne tajimo, da smemo v Jezusovem imenu prositi tudi za časne dobrrote, toda prve morajo biti nadnaravne dobrrote duše. Tretjeredniki ne smete

nikaker biti podobni tistim posvetnim kristijanom, ki so v svojih molitvah prav nadležni za časne zadeve, popolnoma pa pozabijo na dušo in nadnaravno življenje. „Če kaj prosimo, kar je v škodo našemu dušnemu zveličanju, tedaj ne molimo v Jezusovem imenu“ (Sv. Avguštin).

Namesto v imenu Jezusovem moliti tudi lahko rečemo: moliti v duhu Kristusovem ali po mislih in volji Gospoda Jezusa. Otrok sv. Frančiška stori najbolje, če vse svoje molitve opravlja z Jezusom, v Jezusu in po Jezusu, — to je tudi želja sv. matere kat. Cerkve.

Molimo včasih tudi v imenu Marijinem!

Ko grešniki se večkrat bojimo, da Oče nebeški ne bo uslišal naših molitev. Zato imamo pri Očetu posredovavca v njegovem ljubem Sinu, ki prosi za nas. Toda tudi pred njim se večkrat tresemo zaradi svojih hudobij, ker je z Očetom in Sv. Duhom isto neskončno sveti Bog. Tu nam pride na pomoč Marija, da posreduje med nami in Jezusom. Zato je dobro moliti tudi v imenu Marijinemu; s tem je naša molitev bolj podprta in hitreje uslišana.

Ne moremo si misliti, da bi naša molitev ne bila uslišana, če skušaj priti po Mariji in Jezusu do prestola božjega. Prosim pa smemo za vse, kar ni grešno ali kaker se izjavlja sv. Avguštin: „Prosim smemo za vse, kar smemo brez greha želeli.“ Prednost imajo pa vedno duhovne dobrote.

Naše geslo bodi; po Mariji k Jezusu in po Jezusu k Očetu!

2. Molitev mora biti pazljiva in zbrana.

Kedar molimo, je treba, da delujejo vse tri moči naše duše. Razum mora pri molitvi misliti na Boga, spomin mora odganjati tuje misli, volja (srce) mora čutiti veselje nad Bogom.

Vsaka dobra molitev zahteva poleg drugih lastnosti tudi našo pazljivost in zbranost. Kjer tega ni in če smo tega sami krivi, je taka molitev prazna, golo pregibanje ustnic in drugega nič.

Prvo, kar se terja za dobro molitev je pazljivost. Pomisleka vredne so besede sv. Bernada: „Jaz prosim Boga, naj čuje nad menoj sam pa ne pazim ne nanj in ne na se, in kar je še huje, povzročam sè vsakovrstnimi nepotrebnimi, nečistimi in begajočimi mislimi v svojem srcu zoprn duh pred njegovim obličjem.“ (Med. c. 8). Če tako molim ne morem biti Bogu všeč.

Molitve mora biti pazljiva in zbrana, t. j. pri molitvi moram misliti na Boga in na to, kar z Bogom govorim. Pri molitvi si moramo prizadevati, druge misli spraviti iz svojega srca, zakaj „Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in v resnici moliti“ (Jan. 4, 24).

Pazljivost pri molitvi je torej zapovedana, njo zahteva že božja Visokost, s katero v molitvi občujemo. Če govorimo z navadnim človekom, mislimo na to, kaj pravimo, koliko bolj moramo še le misliti na to, kedar govorimo z Bogom.

Svetniki so se vedno trudili za posebno zbranost pri molitvi. Naš serafinski oče sv. Frančišek, je znašel sredstvo, ki ga je močno varovalo pred raztresenostjo. Stopivši namreč v cerkev, je zaprl vrata za seboj, govoreč: „Ostanite zunaj ve časne skrbi in pozemeljske misli, dokler se k vam ne povrnem; zakaj zdaj me čaka veliko in važno opravilo; govoriti mi je namreč z Bogom in se z vami sedaj pečati ne morem.“ (Sv. Bonaventura).

Kolikera je pazljivost pri molitvi.

Redovna šola navaja tri načine:

Prvi način obstoji v tem, da pazimo na besede ter jih popolnoma in pravilno izgovarjamo, ne da bi besede pačili, zloge požirali ali jih krajšali.

Drugi način se nanaša na pomen besedi in obstoji v tem, da na vse pazimo, kar molitev v sebi obsega. Ta način je boljši od prvega, tu zadobijo besede še le duha in življenje. Sv. Bernard primerja tako molitev satovju, ki vsebuje ne samo neokusni vosek, ampak tudi sladko strd. Ni pa treba, da bi morali pomen vsake besede posebej razmišljati, zadostuje, da pazimo na pomen stavkov in odstavkov.

Tretji način je namenska pazljivost t. j. da pri molitvi pazimo in se zavedamo h komu, čemu in zakaj molimo, pri tem pa vzbujamo primerna dejanja čednosti n. pr. da Boga častimo, ljubimo, se mu zahvaljujemo itd. Ta način je najboljši, ta še le stori, da je molitev res molitev.

Moremo tudi vse tri načine združiti; s tem dobi molitev večji povdarek in večjo vrednost (I. 202—203).

Za enega teh načinov se je treba odločiti, če hočemo dobro moliti. Bog zahteva od nas molitev ko pametno službo. Ali pa bi bila pametna služba, ko bi pamet nič ne vedela, kaj usta govore? Ali bi mogli reči, da molimo, če bi imeli glavo vso raztreseno in srce povsod, samo pri molitvi ne? Ali nas ne bi zadevale Jezusove besede: „Hinavci, prav je prerokoval od vas Izaija: To ljudstvo me časti z ustnicami, njih srce je pa daleč od mene“ (Izaija 29, 13).

Raztresenost v molitvi.

Koliker bolj kedo Boga ljubi, tem raje, tem laglje in tem manj raztreseno moli. Molivca pa, ki ne bi bil pri molitvi nikoli in nič raztresen ni tukaj na zemlji.

Kaj je raztresenost ali razmišljenost v molitvi? Raztresenosti v molitvi so tuje misli, ki se ne vjemajo z molitvijo in k nji ne spadajo, marveč molitev le motijo in ovirajo, ter našo pozornost od Boga na pozemeljsko obračajo.

Vzrokov raztresenosti in razmišljenosti je veliko; glavni so:

1. Največkrat prihaja razmišljenost iz našega nerednega nagnenja. „Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce“ (Mat. 6, 21). Kjer je človek nagnjen, kar posebno ljubi, nato večkrat misli in na to mu tudi pri molitvi misli uha-jajo. Kedor je tedaj navezan na ta svet in na vživanje, veselice, časti, lepo ob-leko itd. bo mislil tudi pri molitvi na to in ne bo mogel pazljivo in zbrano moliti.

2. Razmišljenost se rada vsiljuje vsled naše naravne slabosti, omahljivosti in nestanovitnosti. Molitev je dušno opravilo, je povzdigovanje duha k Bogu. Duh bi se rad povzdignil navzgor, a meso ga vleče navzdol. Pri molitvi se nam tako godi, kaker ptici v zraku; s perutmi si pomaga kvišku, telesna teža jo pa tlači na zemljo, zato vedno s perutnicami maha, da se vzdrži v zraku. Podobno je z našo molitvijo: vedno in vedno se moramo otepati tujih misli, pa pri vsem tem ne ostanemo dolgo zbrani.

3. Rztresenost pospešujejo naši zunanji čuti, zlasti oči in ušesa; če jim pri molitvi damo vso prostost in jih ne brzdamo, potem se ni čuditi, da je molitev vsa rztresena.

4. Velikokrat imamo vzroke rztresenosti iskati pri naših vsakidanjih skrbeh in opravkih. Najboljša zatvornica pri jezui ne zapre popolnoma potoka, da bi vsaj nekoliko vode ne vthajalo skozi njo. Naj napravimo še tako trdne sklepe in odganjamo posvetne skrbi, vse to pomaga le nekaj časa, mogoče komaj nekaj trenutkov, pa se zopet vračajo in vsiljujejo v dušo. — Kjer se reka steka v morje, se pozna sladka voda daleč v morju in le s časoma se popolnoma zenači z morskou vodo.

Kedor ima torej odgovorno službo, težke skrbi, naj skuša pred molitvijo nekoliko zbrati se, skrbi za tisti čas odložiti in če mu le silijo v glavo in srce, naj se ne zmeni za nje, marveč naj jih prezira.

5. Mnogo pripomore k rztresenosti v molitvi tudi hudobni duh, ki v svoji zavisti ne more trpeti zbranega molivca. Sv. Tomaž in drugi bogoslovci trdijo, da zakleti sovražnik naših duš nobenega pobožnega opravila bolj ne sovraži ko molitev, zato si venomer prizadeva uničiti jo ali vsaj zmanjšati njeno moč. Nekoč so vprašali bratje sv. Agatona, katero čednost je najtežje pridobiti. Svetnik odgovori: „Oprostite mi, bratje moji! ne verjamem, da bi bilo še kako delo težje od molitve. Če namreč hoče človek svojo molitev povzdigniti k Bogu, tedaj si na vse načine prizadevajo hudobni duhovi uničiti jo, ker dobro vedo, da jim sveta molitev največ škoduje. Poleg tega dovoljujejo vse druge pobožne vaje, naj so tudi dolgo trajajoče, nekaj miru, molitev pa je delo, ki hoče truda in boja do zadnjega zdihljeja.“ (Pelagius 12. c. 2).

Satan torej pred vsem sovraži molitev, med molitvijo nam prinaša v misli naše načrte, naše želje in slutnje, jih grozovito povečuje, olepšava, grdi itd. samo da nas moti. In kako strašne so včasih te predstave! Če se nisi nikedar v življenju pozelel, ti hipoma in tako živo stopi pred oči, da se bojiš za svojo nedolžnost in čistost srca. Kolikokrat kako stvar pozabimo, med molitvijo nam gotovo pride na misel. Glej delovanje hudega duha, — tudi tukaj je na mestu prošnja iz litanij: „Skušnjav hudičevih reši nas, o Gospod!“

6. Neredko nas pa tudi Bog poskuša med molitvijo, to se pravi, Bog dopusti, da pride nad nas dušna suhota in razmišljenost, da nas tako vadi v sv. ponižnosti, zvestobi in potrpežljivosti. Bolj ko spoznavamo, da sami iz sebe nič ne zmoremo, s tem večjim zaupanjem se obračamo na Boga. —

Večkrat je pa raztresenost tudi božja kazen za našo prejšnjo ali sedanjo duhovno lenobo in prostovoljno raztresenost.

Ali je vsaka raztresenost pri molitvi greh? Človek, ki je prostovoljno raztresen pri molitvi, greši, ker ne moli v duhu in v resnici. Tak se tako-rekoč norčuje iz Boga. Radovoljno raztresena molitev se ne vzdigne do nebes, ne potolaži Boga, ampak ga žali in draži. Nad tako molitvijo se je pritožil prerok v znanih besedah: „To ljudstvo me časti z ustnicami, njih srce je pa daleč od mene.“ Popolnoma prostovoljno raztresene molivce zadevajo besede preroka: „Preklet, kedor delo Gospodovo nemarno opravlja“ (Jer. 48, 10). Med Gospodova najimenitniša dela spada gotovo molitev.

Bolj grešna pa je molitev, po nauku sv. Bernarda, če človek med molitvijo ničemrne, lakomne, sovražne ali nečiste misli prostovoljno vzdržuje in se ž njimi rad peča. V skrivnem razodenju govori sv. Janez o angelju sè zlato kadilnico, ki je dišeče kadilo pokladal na zlat altar pred sedež božji; in to dišeče kadilo, pravi, je molitev svetnikov. — Kako bi se smeli nadejati, da bodo angelji nebeški nosili našo molitev pred prestol božji, če nismo samo prostovoljno razmišljeni, ampak če mej molitvijo prostovoljno gojimo misli, ki so že same na sebi grešne?

V koliko se raztresenost šteje v greh, je odvisno od naše volje — če je bila raztresenost zadolžena ali nezadolžena t. j. ali smo bili sami krivi ali ne. Redovna šola pravi o tem: „Mnoge raztresenosti prihajajo same od sebe, zlasti one, katerim je povod naša naravna slabost ali zvijača satanova ali pa pripuščenje božje. Te raztresenosti niso zadolžene in tudi ne grešne in to ostanejo toliko časa, dokler jih ne opazimo ali jih vsaj ne odobravamo in se zoper nje vojskujemo. Kaker hitro pa v take nezadolžene skušnjave privolimo in se v njih prostovoljno zadržujemo ali jih celo sami izva-bimo in gojimo, potem so zadolžene, torej grešne, vsaj mali greh so (Geisteisch. I. 187).

Kakšen nauk sledi iz tega? Če smo pri molitvi še tako raztreseni, ne smemo nikoli obupati. Bogu je prijetna naša molitev, če imamo željo dobro moliti in si vsaj nekaj prizadevamo. Oče gotovo ne bo zavrgel šopka, ki ga mu je za god prinesel ljubljani otrok, četudi je iz nepazljivosti vanj povezal nekaj plevela. Raztresenost je pri molitvi tedaj greh, če se nič ne potrudimo za dobro molitev in smo razmišljenosti sami krivi. Smrtni greh pa bi bil le takrat, če bi kedo med molitvijo gojil misli in želje, ki so že same na sebi smrtni greh ali pa, če bi iz zaničevanja in preziranja nalašč hotel slabo moliti. Če pa imamo goreče želje, da bi bili pri molitvi prav zbrani in pobožni in se drugim mislim, ki nam silijo v glavo, na vso moč ustavljamo, je taka molitev v kljub vsi raztresenosti prav dobra, Bogu všeč in nam zaslužljiva. Bog namreč z veseljem gleda na tako borečega se molivca, angelji nosijo njegovo molitev pred božji prestol in jo zapišejo sè zlatimi črkami v knjigo življenja.

Dobro sredstvo zoper raztresenost je priprava na molitev.

Kedor hoče zbrano moliti, naj se na molitev pripravi. Modri Sirah uči: „Pred molitvijo pripravi svoje srce in ne bodi kaker človek, kateri Boga

skuša" (18, 23). Zares bi morali reči, da skuša Boga, ki bi se sprivil na daljšo molitev brez vsake priprave in bi vender hotel dobro moliti. Zato piše sv. Bonaventura: „Tisti skuša Boga, ki gre k molitvi brez priprave srca“ (Reg. Nov. 2. 1).

Človek ni sposoben z Bogom tako občevati, kakor se za Boga spodobi, če se k temu ne pripravi. „Brez priprave bi malo ali celo nič ne dosegli,“ pravi sv. Bonaventura. Če se pa pripravimo k molitvi, bomo uslišani, zagotavlja kralj David rekoč: „Gospod je željo ubogih uslišal; pripravljanje njih srca je slišalo tvoje uho“ (Ps. 9. 38).

Kako naj se pripravimo na molitev? 1. Pred molitvijo živo prevdari, da molitev ni malenkostno delo, ampak je nekaj prav velikega — je namreč občevanje z nebeškim Veličanstvom. Da boš s svetim strahom molil, misli na besede sv. Krizostoma, ki piše: „Kedar moliš, takrat sedi pred teboj na svojem nebeškem prestolu Bog, obdan od velike trume angeljev in svetnikov in obrača svoje oči na tebe in te poslušā.“

2. Ponižaj se pred Gospodom po zgledu očaka Abrahama in združi svoje srce z njegovim srcem, rekoč: „Govoril bom sè svojim Gospodom, dasiravno sem prah in pepel“ (1. Mojz. 18, 27).

3. V dvojbi, če si v milosti božji, obudi pred daljšo molitvijo popolno kesanje. Z gotovostjo človek nikoli ne ve, je li z Bogom v prijateljski ali sovražni zvezi, zato je zmirom dobro poprej obuditi kesanje. Sv. Avguštin pravi: „Kaj pomaga, ako tvoj jezik Bogu poje hvalo, tvoje življenje ga pa kolne.“

4. Pred molitvijo obudi tudi dober namen, da hočeš prav moliti t. j. moliti zaradi Boga in ne zaradi ljudi.

5. Ker je zbrana in pobožna molitev dar božji, ki ga Bog deli, komer hoče, ne pozabi sprostiti si ta dar od Boga. Iz tega namena zdihni večkrat k Jezusu ali Mariji ali svojemu angelju varihu, naj te učijo prav moliti. Prosi pa pogosto Sv. Duha za dar pobožnosti. Vadi se tudi sam v zbrani molitvi, zakaj le z molitvijo se učimo prav moliti.

6. Slednjič odstranimo, koliker se da, posvetne misli in skrbi in obračajmo svoje srce k Bogu. Posnemajmo v tem sv. Lujtgardo, ki je imela navado govoriti: „Če hočemo pobožno moliti, se ravnajmo po zgledu očaka Abrahama. Ko je nameraval svojega sina darovati na gori Moriji, je osla in oba hlapca pustil spodaj, on in sin sta pa šla na goro, da bi počastila svojega Boga.“ Tudi Jezus je rekel učencem: „Sedite tukaj, da grem tja in molim“ (Mat. 26, 36). Tako se tedaj Jezus pripravlja na molitev, on gre na samotni kraj, in se odtegne ljudem in celo svojim najljubšim učencem, da moli (Schola Relig. XII. 76—89).

Duša moja! Če hočeš doseči milost dobre molitve, ceni pripravo na molitev zelo visoko in skrbi, da bo srce čisto in ne vdano grehu. Ne varuj se le smrtnih grehov, ampak beži koliker moreš, tudi pred vsakim prostovoljnim malim grehom. Pa še nekaj! Če hočeš reš dobro moliti, odpusti iz srca vsem sovražnikom! Kedor bližnjemu noče odpustiti, zastonj išče milosti molitve pri Bogu, ker je ne bo našel. Jezus sam pravi: „Če svoj dar

prineseš k altarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe: pusti ondi svoj dar pred altarjem, in pojdi poprej spraviti se sè svojim bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar" (Mat. 5, 23. 24).

Kako ohranimo pazljivost med molitvijo.

Če se za molitev prav dobro pripraviš, se vender lahko dogodi, da te nadleguje in moti raztresenost. Zavoljo tega se nikari begati in tudi ne zgubi potrpežljivosti in zaupanja. Tudi ne ponavljaj molitve zavoljo raztresenosti, zlasti če je bila razmišljenost neprostoovoljna, ker taka molitev nič ne zgubi na svoji vrednosti.

Nek samostanski brat je tožil svojemu opatu, da mu med molitvijo prihajajo vsakovrstne hude misli, katerih se ne more znebiti. Opat ga pelje na prosto in veli: „Razprostri svoje oblačilo in vjemi ž njo veter! Vidiš, kaker ti je to nemogoče, ravno tako malo ti je mogoče zabraniti dohod slabim mislim; potrudi se pa, da se v bran postaviš takim mislim“ (Pelagius 10, 55).

Bog ima z nami potrpljenje, če le vidi našo dobro voljo in nekaj prizadevanja, drugo sam nadomesti iz neskončnih zaslug svojega božjega Sina Gospoda našega. Dragi bravec, kjer opaziš raztresenost, tam se zopet zberi in čisto mirno se na novo postavi v pričujočnost božjo. Znaprej še bolj pazi na svoja čutila, zlasti na oči in srčno nadaljaj svojo molitev do konca. Veliko pomaga k večji zbranosti, če si izbereš prikladen kraj in primeren čas za molitve.

Jako ohranjuje pazljivost pri molitvi, če zdaj pa zdaj povzdigneš svoje oko kvišku, pobožno sklepaš svoje roke in zdihneš včasih v srcu med molitvijo sè sv. Frančiškom: „O Bog, kedo si ti in kedo sem jaz!“ — Med molitvijo lahko včasih tudi nekoliko postojiš, zlasti pri kakih svetih imenih; na koncu molitve pa nikoli ne pozabi prositi odpuščenja za napake, ki si jih med molitvijo storil, s trdnim sklepom v srcu, da boš naslednjo molitev bolj zbrano opravil.

Nekateri svetniki so lahko prav zbrano molili, drugi zopet zelo težko, kaker jim je Bog milost dajal. Mnogi so bili med molitvijo zamaknjeni, tako da niso nič videli in slišali, kaj se okoli njih godi. Mnogi so se pri molitvah vzdignili od tal in so plavali v zraku, kaker n. pr. sv. Frančišek, sv. Peter Alkantarski in drugi.

Veliko svetnikov in svetnic se je pa moralo neprenehoma vojskovati proti raztresenosti in dušni suhoti, kaker mi navadni in ubogi zemljani. Sv. Bernard je nekoč razlagal nekemu kmetu, da ga raztresenost tako obvladuje pri molitvi, da večkrat še očenaša ne more zmoliti prav zbrano. Kmet je pa nasproti trdil, da ni nič laglje ko to. Pravijo pa, da je sv. Bernard temu kmetu obljubil konja, če bo en sam očenaš brez vsake raztresenosti zmolil. Kmet začne očenaš, pa ga ne zmoli še polovico in vpraša: Ali bom dobil tudi uzdo pri konju? Vsi pričujoči se nasmehnejo in eden pristavi: Saj tudi konja ne dobiš, ker si raztresen že sredi očenaša. Tak je bil ta kmet, pogosto nismo nič boljši tudi mi.

Tudi svetniki so imeli vojsko z raztresenostjo, a ta raztresenost ni bila prostovoljna in zato jim vse skušnjave pri molitvah niso mogle škodovati, marveč so jim množile njihovo zasluženje. Ko bi torej družega ne dosegli pri molitvi, nekaj gotovo lahko dosežemo in to je, da vsaj prostovoljno nismo raztreseni; in to je tudi nekaj.

(Dalje prih.)

Pomen tretjega reda za dušno pastirstvo.

Referat preč. g. dekana J. Plantariča na sestanku tretjerednih voditeljev novomeškega okrožja v Novem mestu dne 6. 10. 1924. (Prim. »Ordensdirektor« l. 1925).

Nekoč je prišel k blaž. J. K. Vijanėj župnik, v katerega župniji je bohotno rasel plevel, pšenica pa je bila le redka; vprašal je svetnika za svet, kaj naj stori, da se puščava njegove župnije spremeni v rodovitno zemljo. Vijané mu odgovori: „Ustanovite v svoji župniji tretji red, dobro ga vodite in kmalu se bo spremenila. Tretji red je od Boga izvoljeno sredstvo za versko in npravno obnovitev župnije.“

Leon XIII. je še ko škof v Perudži na svojih kanoničnih vizitacijah opazoval, da so bile župnije, v katerih je tretji red cvetel, najboljše. V svojem pastirskem listu z dne 20. XII. 1877 je pisal: „Priporočam vsem dušnim pastirjem nujno, da obračajo vso svojo skrb na to, da se razširi tretji red v župnijah. Javno in zasebno naj ljudem razlagajo, kako izvrsten, kako lahek in kako poln milosti je ta red.“

Pij X. je pisal 3. III. 1909 kongresu tretjerednikov v Vičenci: „Tretji red je tudi dandenes čudovito času primeren. Kjer se neguje, prinaša najboljše sadove za splošno blaginjo. Zato Vas opominjamo in bodrimo, da se zè vso marljivostjo zajemljete za to koristno ustanovo.“

Benedikt XV. je zapisal v svoji okrožnici povodom 700 letnice III. reda: „Zato je Naša želja, naj ne bo nobenega mesta, ne trga ali vasi, ki ne bi imela dovolj velikega števila udov te vrste, učencev sv. Frančiška in teh ne nekaj lenih in zadovoljnih sè samim imenom tretjerednikov, ampak delavnih in gorečih za svoje in družih izvetičanje.“

S temi besedami, ki so jih zapisali v naših časih najvišji poglavarji Cerkve, veliki papeži Leon XIII., Pij X., Benedikt XV. je pač najboljše povedano, koliko vrednost ima III. red v dušnem pastirstvu. Predpogoj seveda je skupščina, ki jo vodi duh sv. Frančiška in ki živi in dela v zmyslu tretjerednega vodila.

Po tem uvodu prejdem k rešitvi vprašanja, kaj pomeni tretji red za dušno pastirstvo v župniji?

Da bom pa prav odgovoril, se najprej vprašajmo, kaj naj bi bil dušni pastir župniji in kaj ima ko tak naravnost ali posredno od tretjega reda?

I. Dušni pastir je učitelj. Ko tak ima učiti to, kar je učil Kristus. Uči pa v pridigah, v kršč. naukih in tudi zasebno. Toda veliko število ljudi ne hodi več h kršč. nauku, veliko in vedno večje je število onih, ki se odtegujejo tudi pridigam, bodisi, da gredo med pridigo iz cerkve, bodisi, da čakajo v gostilni konca pridige, bodisi, da v cerkvi iščejo kotov in skrivališč, kamer se ne sliši božja beseda, bodisi, da med pridigo dremljejo itd.

Kaj je nasledek tega? Verska nevednost, verska mlačnost, opuščanje molitve in zakramentov. Kaj pa je zopet nasledek tega? — Greh in v zadnjih nasledkih — pogubljenje. „O da bi bil mrzel ali gorak, ne pa mlačen, pa ker pa si mlačen, te bom začel pljuvati iz svojih ust“ (Skr. razod. 3, 16).

Naš čas potrebuje vernikov, ki so odločni in žive v prepričanju o resničnosti sv. vere. Toda tisti, ki ne poslušajo božje besede, niso te vrste ljudje.

Tretjeredniki so pa drugega kova. Oni radi poslušajo božjo besedo, zato so versko prepričani in odločni. Drugi takoj potegnejo z nasprotniki vere, tretjeredniki pa držijo z dušnim pastirjem, ker ga imajo za Kristu-sovega namestnika.

Srečen dušni pastir, ki ima mnogo tretjerednih družin! Kako blagodejen vpliv imajo te družine na ostale vernike v župniji v verskem oziru!

Nepreračunljiv je vpliv tiska na mišljenje ljudstva. Sad slabega tiska se že močno kaže v verskem in moralnem oziru. Kak dobitnik človeštva bi bil, gdor bi mogel strup slabega tiska odstraniti ali vzaj zenačiti (paralizirati). Na tem polju pomagajo zavedni tretjeredniki. Že vodilo jim prepo-veduje slabe časopise naročati in brati, zato sami ne berejo takega tiska, razširjajo pa dobrega. Kaka pomoč je to dušnemu pastirju!

Dušni pastir pa ne skrbi samo za lastno župnijo. On gleda tudi čez vaški plot in vidi, da je še 1000 milijonov paganov! Usmiljenje in ljubezen ga ženeta, da bi tudi tem nesrečnim prižgal luč sv. vere. In zato vodi razne misijonske družbe in zbira prispevke za misijone od otrok in odraslih. Kedo mu pri tem delu najbolj pomaga? Tretjeredniki.

Iz dosedaj povedanega je jasno, da tretjeredniki za dušno pastirstvo veliko storijo.

II. Dušni pastir je duhovnik. Ko duhovnik ima dušni pastir v tretjerednikih veliko veselje in dobro pomoč. Kaker peč, ki razširja prijetno toploto po izbi, tako razširjajo tretjeredniki prijeten vonj — „odorem suavitatis“ ga imenuje sv. pismo — vonj lepega življenja, vonj lepih zgledov po župniji.

Kako žive ljudje dandenes? Skorej pri večini ljudi opazimo neko površnost, neko brezbriznost, golo zunanost. Tretjeredniki pa imajo po vodilu dolžnost, da hrepene po vedno večji popolnosti. Kako izgublajo ljudje zmisel za molitev! Kako površno in raztreseno jo opravljajo! Kako radi jo krajšajo zvečer, popolnoma opuščajo zjutraj! Pa je vendar gotovo, da brez molitve ni milosti, ni čednosti, ni krščanskega življenja. Tretjeredniki pa molijo, so dolžni moliti vsaj svoje redovne molitve. Ravno po tej molitvi je tretji red velesila, t. j. velesila molitve. O molitvi pa pravi neki pisatelj: „Molivci svetu več koristijo, ko bojevniki; če svet vedno v slabem napreduje, je vzrok v

tem, ker iščejo rešitve sveta bolj v boju, ko v molitvi.“ Danes, ko svet krvavi iz tisočerih ran, je milost božja bolj potrebna ko kedaj poprej in moramo za milost bolj prositi ko kedaj popreje. To delajo tretjeredniki. In če je župnija težavna, in če je dušni pastir preobložen z delom, potrebuje podpore od zgoraj. Tu pomagajo dobri tretjeredniki. Molijo! Molijo za dušnega pastirja, za župnijo, za grešnike, za izgubljene ovčice in druge.

Z molitvijo v tesni zvezi je sv. maša ob delavnikih, prejem sv. zakramentov. Koga je videti največkrat ob delavnikih pri sv. maši? Ali niso to tretjeredniki?

Gdo prejema največkrat sv. zakramente? Ali ne tretjeredniki? Kako to? Zato, ker ljubijo po zgledu sv. Fr. bolj Boga ko svet: zato iščejo pri Jezusu tolažbo, svet, pomoč — svet pa išče svojo srečo v svetnih dobrotah.

Kaj naj rečem o raznih pobožnostih? N. pr. Roženvenska pobožnost — šmarnična — pobožnost sv. križevega pota — pobožnost prvega petka v mesecu, zadostilno sv. obh.? Kedo jih bolj goji, ko tretji red? Pogosto so ti edini, ki jih vzdržujejo. — Duhovnik mora ko dušni pastir goreti za lepoto hiše božje, za snažnost mašne obleke. Tudi pri tem so tretjeredniki v pomoč.

Gospodje tovariši! Gojite se vso skrbjo tretji red!

III. Duhovnik je tudi pastir (vodnik). Ta služba ni lahka, ker je nevarnosti veliko. Dušni pastir mora čuti, moliti in opominjati, da ovčice izpolnujejo božje in cerkvene zapovedi. Ako ti zapovedi ne držijo, se spremeni župnija v puščavo, v močvirje. Ker je pa človeška volja „k hudemu nagnjena od mladosti“, je dal sv. Fr. v vodilu za to bolezen izvrstno zdravilo: t. j. duha zatajevanja, duha pokore. Mogočna trözveza napada tvojo čredo: poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja. Zè vsemi mogočimi sredstvi hoče zatreti — kaker se strupenimi plini — čednost v župniji, naj spomnim na prešteviline gostilne, plesišča, nesramno modo, zlorabo zakona, nečiste grehe, nepokorščino in svobodomiselno časopisje. Toda ne obupaj, dušni pastir! Tvoji tretjeredniki niso upogntli kolen pred Baalom, ti držijo vodilo in vodilo drži nje. Oni svetijo z lepim zgledom in so zlasti v svojih družinah angeli varuhi. S prijaznim opominjevanjem, z iskreno ljubeznijo do neumrljivih duš in sé vztrajno molitvijo odvrnejo marisikoga od hudega, obdrže marisikoga na pravem potu.

Gori omenjeni trozvezi stavijo nasproti močno trojednost t. j. duhovno uboštvò, stanovsko čistost in pokorščino, kaker jo je predpisal v vodilu sv. Fr. — In ako se to trojno v duhu sv. Fr. izpolnuje, zmaga antanta.

Dušni pastir ne sme pozabiti pri skrbi za dušo, tudi ne na telo. Saj je ravno telesna dobrodelnost zelo sposobna odpreti vrata do srca. In tudi pri telesnih delih usmiljenja mu izvrstno pomagajo tretjeredniki. Njihovo geslo je: „Ne samo sebi živeti, ampak tudi drugim koristiti.“ Tako se zavzamejo tretjeredniki za zapuščene otroke, za bolnike in umirajoče. Saj jim celo vodilo naroča, da zlagajo pri shodih skupaj miloščino, s katero uboge tretjega reda podpirajo.

Veliki Leon XIII. ni zastonj izrekel: „Tretji red je moja socialna reforma.“

V župniji so velike važnosti razna društva. Ta so duhovniku veliko breme. Toda precej tega bremena sprejmejo na svoje rame dobri tretjeredniki; potem je voditelju delo olajšano, ker ve, da se na tretjerednike sme zanesti. Če v kaki župniji ni društev, bi mogel tretji red nadomestiti vsa druga društva. In kakšen kvas bi bil za celo župnijo! Boljše je, tretji red dobro voditi, kaker mnogo društev, ki jih vsled nedostajanja sil in časa slabo vodijo!

Ako so pa v župniji druga društva potrebna, naj poleg njih tretjega reda ne manjka! Ta posega po svojem vodilu (ki je evangelij v malem) vedno najgljoblje.

Še ene stvari ne smemo zamolčati: Dušni pastir mora biti tudi politik. Nobene potiike ni brez odnošajev do Kristusa in njegove Cerkve. Zato ne sme dušni pastir mirno gledati, kako drugi politiko vodijo, ampak mora tudi sam vmes poseči n. pr. pri volitvah. In tudi tu ima duš. pastir na svojih tretjerednikih zanesljive volivce in jih napravi sposobne, tudi spretne agitorje.

Robert Hugh Benson, angleški konvertit, je v svojem romanu: „Gospodar sveta“ opisal usodo cerkve v bodočnosti. On svojo vizijo tako le opisuje: „Preganjanje cerkve in vere postane strašno, v imenu humanitete se mora cerkev zatreti. Posledice preganjanja so grozne. Ustanovi se nov red, „Red križanega“, ki stoji pod neposrednim vodstvom papeževim.

Člani žive med svetom in ne nosijo redovne obleke, da jih ne poznajo in da jih ne zatro. Mnogo se jih oglasi za ta red, toda vsi se ne sprejmejo, ampak se zelo izbira, sprejmejo se samo najzanesljiviši. Koger sprejmejo, naredi obljubo, da hoče postati mučenik za pravice božje in pravice cerkve. Ta red je zadnja opora namestnika Kristusovega na zemlji.“

Zdi se mi, da takega „mučeniškega reda“ ne bo treba še le ustanavljati v bodočih stiskah sv. Cerkve, ampak da že obstoja; to je tretji red. Ustanovil ga je pred 700 leti sv. Frančišek Asiški v svoji serafinski ljubezni do Križanega in zapovedal je članom, da so iz srca vdani cerkvi in papežu. Ta red, ki ima člane na papeževem prestolu, v škofijskih dvorcih, v kraljevih palačah, pa tudi v bornih kočah, in ki obsega vse stanove in vsako starost, ta red je prav za naš čas primeren. Grozno vlada poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja. Za to trojno bolezen ponuja tretji red trojni lek: duhovno uboštvo, stanovsko čistost in pokorščino, ali z drugimi besedami: odpoved, zatajevanje, pokoro.

Če v župniji že obstoji, negujmo ga, vodimo ga z ljubeznijo in marljivostjo; če ga ni, ustanovimo ga.

Naše geslo naj bo: Nobena župnija brez tretjega reda! Zaključim z besedami Leona XIII.: „O tretji red! Veste, kako želim, da se razširja, vedno in pri vsaki priložnosti to povdarjam, ker sem prepričan, da bomo po tretjem redu in po duhu sv. Frančiška rešili svet“.

P. MAVRICIJ O. CAP.

Načelna razprava o tretjem redu.

Za sv. Frančiška Asiškega se dandenes zajemljejo ne samo katoličani, ampak tudi nekatoličani in celo protiverski možje. Sv. Frančišek uživa pri modernem svetu splošen ugled. Manj ko Frančiška pa spoštujejo Frančiškove ustanove. Zlasti je njegov tretji red nekako nepoznan in celo preziran. Čeprav ni več v naših krajih skorej nobene župnije in nobene vasi, v kateri ne bi bilo vsaj nekoliko tretjerednikov, imajo vendar ljudje še vedno popolnoma krive in čudne nazore o tretjem redu. Ljudje ga še vedno premalo poznajo in nekateri ga zaradi različnih popolnoma neutemeljenih predsodkov in krivičnih trditev prezirajo, zaničujejo ali pa nočejo o njem nič slišati. Če bi le malo poznali bistvo in zgodovino, njegov namen in delo, bi ga gotovo tudi spoštovali ter bi se ga radi in z veliko ljubeznijo oklepali. Treba je torej pri ljudeh zbuditi zanimanje za tretji red; pojasniti jim moramo kako imeniten je tretji red, kako častitljiv po svojem bistvu in po svoji zgodovini in kako važen je za sedanji čas.

1. Tretji red je cerkvena družba po kršč. popolnosti hrepenečih kristijanov.

V vseh krščanskih stoletjih je bilo mnogo takih vernikov, ki so hoteli svoje življenje uravnati popolnoma po predpisih sv. evangelija. Prizadevali so si izvrševati ne samo tega, kar krščanstvo strogo zapoveduje, ampak tudi to, kar le nasvetuje. Do pičice so hoteli posnemati Kristusovo sveto življenje. Krščanska popolnost je bila najvišji cilj vsega njihovega hrepenenja in prizadevanja. Da bi laglje dosegli ta cilj, so se nekateri umeknili v samotne puščave, drugi pa so si poiskali enakomislečih tovarišev, s katerimi so ustanovili posebne družbe, se posvetili Bogu in živeli skupaj po določenih pravilih.

Med najimenitniše ustanovitelje Bogu posvečenih družb prištevamo sv. Avguština, sv. Bazilija, sv. Benedikta, in sv. Frančiška. Vsi ti možje so zbrali okoli sebe nekaj tovarišev, ustanovili ž njimi samostanske družbe in jim dali posebna pisana vodila, kako morajo po samostanih služiti Bogu in hrepiniti po krščanski popolnosti.

Sv. Frančišek je pa še poleg tega hotel, da bi se ljudje tudi zunaj samostanov posvetili bogoljubnemu življenju in si tudi med svetom prizadevali za krščansko popolnost in višjo stopnjo svetosti. V ta namen je ustanovil poleg prvega reda za moške in družega za ženske še tretji red za svetne ljudi. Uredil ga je tako, da postane lahko njegov član vsak kristijan brez razlike spola, stanu in poklica, samo da ima dobro voljo po vodilu živeti. Vrhovni poglavarji katoliške Cerkve so to Frančiškovo ustanovo odobrili, potrdili in vernikom toplo priporočali.

Tretji red je torej cerkvena organizacija, ki goji in pospešuje pri svojih članih pravo krščansko življenje, ter jih navaja h krščanski popolnosti. S tega stališča se tretji red popolnoma strinja z drugimi cerkvenimi redovi in ima zavoljo tega svojega vzvišenega namena prednost pred vsemi drugimi, bodisi svetnimi, bodisi cerkvenimi organizacijami. Seveda imajo tudi druge organizacije svoj pomen in pravico obstanka, ker je dandenes dobro, koristno in naravnost potrebno, da se ljudje izobražujejo, telovadijo, pojejo ter se sè združenimi močmi trudijo doseči svoje politične, gospodarske in druge koristi. Toda bolj kò to, je treba ljudi navajati k premagovanju slabih nagnenj in jih navduševati za čednostno življenje. Ravno tega je dandenes veliko premalo. Imamo sicer že precej izobraženih gospodarjev, dosti navdanih narodnjakov in mnogo izvrstnih telovadcev, imamo pa premalo dobrih in svetih kristijanov. Če vidimo, da je sedaj večina ljudi mlačna in površna v izpolnjevanju verskih dolžnosti, kako izgubljajo nekateri sleherni zmisel za nadnaravne stvari in se potapljajo vedno bolj v materijalizem, moramo priznati potrebo in korist take organizacije, ki naravnost skrbi in deluje za poglobitev verskega mišljenja in čednostnega življenja. Taka organizacija je tretji red sv. Frančiška.

Komer je kaj na tem, da se krščansko življenje poglobi in katoliška načela v življenje vpeljejo med našim ljudstvom, se bo najprej sam z veseljem oklenil tretjega reda, potem ga pa tudi drugim toplo priporočal. Toda pri nas je mnogo takih drugače dobrih kristijanov, ki se bolj zajemljejo in navdušujejo za raznovrstna prosvetna društva, kaker pa za tretji red, ker mislijo, da bodo s temi društvi dosegli več za poglobitev verskega duha in obnovitev krščanskega življenja, kaker pa se da doseči z nabožnimi in strogo cerkvenimi organizacijami. Toda motijo se. Res je, da razvijajo raznovrstne svetne organizacije na zunaj večji sijaj in imajo na mlade ljudi večjo privlačno silo, toda za duhovno prenovljenje ljudi store zelo malo. Pri svetnih društvih pogosto niti ne gledajo mnogo na to, kakšno je življenje posameznih članov. Glavna stvar so prireditve, javni nastopi in denarni vspeh društva. Včasih je delovanje nekaterih teh tako, da ljudi naravnost odvrnejo od pobožnega življenja ali dajo celo priložnost za greh. Marisikje prirejajo gledališke predstave, akademije in druge take stvari, versko in moralno življenje posameznih članov pa ni lepo. Tretji red pa deluje na duhovnem prenovljenju in spopolnjevanju ljudstva; to je njegova poglobitna in najimenniša naloga. O tretjem redu lahko trdimo, da navaja svoje člane k čednostnemu življenju in vzgoja svetnike. Če bi tretjemu redu posvetili le četrti del tistega truda in časa, ki ga posvetijo različnim telovadnim in posvetnim društvom, bi bilo stokrat več uspeha in sadu.

Vernemu katoličanu bi morale biti verske ali cerkvene organizacije najbolj pri srcu, zlasti pa tretji red sv. Frančiška. Kedor tretji red omalovažuje in potiska v ozadje, ima malo cerkvenega duha. Ali se spodobi za dobrega kristijana, da bi preziral to najbolj krščansko in katoliško organizacijo, katero je ustanovil imeniten svetnik katoliške Cerkve in katero katoliška Cerkev pogosto in toplo priporoča?

Kar razumeti ne moremo in ne moremo si razlagati, zakaj imajo nekateri kristijani neko pritajeno mržnjo do tretjega reda. Skorej bi smatrali za sramoto, če bi bili njegovi člani. Sramota za nje, ne za nas! Večkrat se slišijo od ljudi izjave, da bi rajši stopili v vsako drugo društvo, v tretji red pa ne za nobeno ceno, kaker da bi bil tretji red najslabša, od Boga zavržena in od sv. Cerkve zabranjena organizacija. Kedor ima take nazore o tretjem redu, gotovo ni dober kristijan, ker si vsak dober kristijan šteje v veliko čast, izredno srečo in posebno milost, da je član tako imenitne in nad vse krščanske organizacije. Tretjerednik biti je častno!

2. Tretji red ima od rimskih papežev potrjeno vodilo.

Sveta Cerkev ne priznava nobene družbe, ako niso njena pravila od Cerkve same potrjena in odobrena. Le tiste družbe in organizacije, ki imajo od Cerkve potrjena pravila, so prave cerkvene družbe. Tako imajo vsi katoliški redovi od Cerkve potrjena vodila. Ker je tudi vodilo tretjega reda od Cerkve odobreno in potrjeno, zato je tretji red prava cerkvena organizacija.

Vodilo tretjega reda izvira od sv. Frančiška. Spočetka je Frančišek ustmeno uredil zadeve tretjega reda, toda leta 1221. je po nasvetu in sè sodelovanjem kardinala Ugolina, poznejšega papeža Gregorija IX., napisal za tretji red posebno vodilo, katero je tedanji papež Honorij III. ustmeno potrdil. Drugi je ustmeno potrdil vodilo papež Gregorij IX. leta 1228. Pismeno in slovesno je bilo potrjeno leta 1289., ko je papež Nikolaj IV. izdal v ta namen posebno pismo (bulo).

Frančiškovo vodilo, kaker je je prvotno napisati dal, je bilo več kot šest sto let v veljavi. Mnogo kristijanov se je v teh šestih stoletjih ravnalo po tem vodilu in je doseglo visoko stopnjo krščanske popolnosti. V novejšem času so se pa življenjske razmere tako močno izpremenile, da v nekaterih stvareh mnogim ni bilo več mogoče spolnjevati prvotnega vodila. Zato je papež Leon XIII. leta 1883. nekatere zapovedi prvotnega vodila času primerno spremenil in posamezne redovne dolžnosti znatno olajšal. Seveda se v bistvu in glavnih potezah sedanje od papeža Leona XIII. izdano vodilo popolnoma strinja sè starim, kaker je je spisal sv. Frančišek.

Nekaterim se ždi vodilo tretjega reda nekaj zelo preprostega in navadnega, v resnici je pa njegova vsebina bogata na globokih mislih in modrih ukazih. Tretjeredno vodilo ne obravnava samo notranjo redovno organizacijo, ampak daje tudi izdatna navodila za čednostno življenje mej svetom. Kedor vravna svoje življenje po teh naukih, postane svetnik. Vodilo tretjega reda kaže varno in zanesljivo pot v nebesa. Blager tretjerednikom, ki natančno spolnujejo, kar jim nalaga redovno vodilo. Takim veljajo besede sv. Pavla: „Katerikoli bodo po tem vodilu živeli, mir in milost nad njimi“ (Gal. 6, 16).

3. Tretji red ima novicijat in obljubo.

Tretji red je razmeroma stroga organizacija, ker morajo tisti, ki hočejo postati in biti njegovi člani, živeti eno celo leto v poskušnji in se po kon-

čanem novicijatu zavezati, da bodo spolnjevali redovno vodilo. Glede poskušnje in obljube je tretji red popolnoma podoben pravim samostanskim redovom, pri katerih se tudi od vsakega kandidata zahteva, da mora biti vsaj eno leto na poskušnji ali v novicijatu. Med letom poskušnje opazujejo člani samostanke družine življenje in obnašanje novinca. Če vidijo, da natančno spolnuje redovne dolžnosti in kaže, da bo dober redovnik, mu po dovršenem letu poskušnje dovolijo napraviti redovne obljube, s katerimi se za stalno pridruži svojemu redu in slovesno izjavi pred Bogom, da hoče ves čas svojega življenja spolnjevati vodilo svojega reda.

Ravno tako mora tudi tretjerednik najprej eno leto delati poskušnjo ali novicijat. V tem letu se mora vaditi v spolnjevanju tretjerednih dolžnosti in pokazati resno voljo, živeti in umreti ko dober kristijan. Po končanem letu poskušnje napravi vpricho voditelja obljubo, da hoče do smrti zvesto spolnjevati božje zapovedi, vodilo tretjega reda in zadostiti za prestopke zoper vodilo. Ker so predpisi glede poskušnje in obljube zelo natančni, je jasno, da polaga sv. Cerkev na tretji red veliko važnost in ga smatra za cerkveni red, namenjen za ljudi živeče mej svetom po vodilu in predpisih duhovnega voditelja.

4. Tretji red ima lastno redovno obleko.

Sv. Cerkev je tretjerednikom določila posebno obleko, katero so v začetku nosili vidno vrhu svoje navadne vsakidanje obleke, tekom časa so jo pa skrčili, da velja sedaj za redovno obleko škapulir in redovni pas. Kaker imajo telovadna in druga društva svoje kroje in znake, tako imajo tretjeredniki škapulir in pas. Seveda imata škapulir in pas višji in globlji pomen, kaker različni kroji in znaki družih društev. Škapullr in pas kličeta tretjerednikom v spomin, da so redovne, Bogu posvečene osebe, svarita jih pred grešnimi zmotami, navdušujeta jih za čednostno in sveto življenje, ter jim pomagata do večnega zveličanja. Blager tretjerednikom, ki znajo ceniti svojo redovno obleko in jo z veseljem nosijo.

Modernim se zdi škapulir in pas nekaj poniževalnega, nasprotno pa imajo za nekaj imenitnega, če nosijo različne znake posvetnih društev. Dobri kristijani pa ravno za posvetne znake ne marajo mnogo, ampak nosijo raje škapulir in pas sv. Frančiška, dobro vedoči, da sta tretjeredni škapulir in pas znaka najboljše in najlepše organizacije, ki ima pred Bogom in pred Cerkvijo največ veljave.

* * *

Novo cerkveno pravo daje tretjemu redu prvo mesto mej vsemi cerkvenimi organizacijami za svetne ljudi in ga v marisičem stavi na stopinjo pravih cerkvenih redov. Iz tega sledi, da so tretjeredniki redovne osebe in to zlasti zaradi tega, ker imajo svoje vodilo, novicijat, redovno obleko in se z obljubo zavežejo hrepeneti po kršč. popolnosti in se na ta način posvetijo Bogu. Tudi njim veljajo besede, katere je Jezus Kristus nekoč rekel svojim

apostolom: „Ne imenujem vas več hlapcev, ampak prijatelje.“ (Jan. 15, 15.) Tretjeredniki so lahko ponosni, da so člani tiste organizacije, ki jih že na tem svetu povzdiguje do posebnega prijateljstva božjega, po smrti pa jim zagotavlja lepšo krono v nebesih.

Korupcija.

Korupcija — čudna beseda! Slovenska ni, priborila si je pa mesto v jugoslovenskih krajih, saj jo ponavljajo politični časopisi dan na dan zelo pogosto. Kaj pomeni ta čudna beseda? Po naše bi rekli pokvarjenost in bi zaznamovali s to besedo: v gospodarskem oziru tatvino, goljufijo, odrtijo in vse grehe, ki jih našteva katekizem pri sedmi zapovedi; v nrvstvenem oziru pomeni beseda korupcija vsako nečistost, prešustvo, zapeljevanje, nesramno modo, pohujšljive plese in vse grehe proti šesti zapovedi. Korupcija pa pomeni tudi grehe proti peti zapovedi: uboje, samomore, umetne splave, umore zaroda in vse grehe, ki jih našteva katekizem proti peti zapovedi — Mej te spada pohujšanje in tisto pohujševanje, ki ga dajejo nesramne ženske — ne samo mlade, tudi postarne gospe s pohujšljivo obleko — pa celo nekatere take, ki bi rade veljale za dobre in poštene. Sramujte se! Bolj grde in umazane niste bile še nikoli — poboljšajte se brez odlašanja, če ne spadate mej korupcijonistinje. Korupcijo podpirajo tisti časopisi in pisavci umazanih spisov — zadnji čas posebno v časniku „Jutro“, ki smešijo sv. vero, sv. Cerkev, njene poglavarje, molitev, sv. Rešnje telo, sv. spoved, redovnike in redovnice, sploh vse, kar je še verno in katoliško. Ti kvarijo in so že mnoge pokvarili izmej poštenih Slovencev. Mnogi misleči so to že izprevideli; mnogim se že gabi krivično pisanje, grdenje in zaničevanje Boga, device Marije in kar je vernemu kristijanu svetega. Vsi ti se obračajo proč od korupcijonistov, časnikarskega poveljstva. Prav imajo. Čas je že, da začno tudi sami kaj misliti. Čemu bi si dali vsiljevati krive misli, hudobne misli, grde misli od pokvarjenih časnikarjev. Mislimo sami in vredimo življenje po vesti vravnani po nezmotljivih načelih sv. vere. Kristus in njegov evangelij je pot, resnica in življenje. Sv. Frančišek Asiški nam bodi vzor in vodnik! Ta je ljubil ljudi radi njih neumrljive duše, ljubil je vso naravo in je zavoljo Boga stvarnika naslavljal z besedo „brat“ in „sestra“ slehrno stvar; on je ljubil Boga, Kristus mu je bil vzor življenja; po njem je vravnal svoje delo in ravnanje, po njegovem evangeliju je vredil življenje svoje in svojih bratov in sester v prvem, drugem in tretjem redu. — Če bi Frančišek danes živel mej nami, če bi prebival v Jugoslaviji, bi se modro, mirno, pa ystrajno do končne zmage bojeval proti korupciji. Slava Frančišku, pogin korupciji!

Frančiškov prvi in drugi red sta imela za cilj krščansko, ali bolj redovno popolnost in svetost življenja, njegov tretji red je bil pa naravnost boj proti korupciji njegovega časa. Bil je pa to miren, tih, pa zelo izdaten boj. Frančišek je izbral trden temelj — sv. Cerkev za avtoriteto, izdatna sredstva za moč — molitev, sv. zakramente, spoznavanje sebe, ponižnost, pokorščino. Frančišek je zmagal slavno v svojem času, ki je našemu sličen. Frančišek zmaguje v deželah povsod, kjer se ga oklepajo — Frančišek bi zmagal tudi pri nas, če bi ga bolj poznali in se ga oklepali v njegovem tretjem redu.

P. MAVRICIJ O. CAP.

Redovni post.

(Vodilo II. 3.)

er je tretji red spokorni red, morajo biti njegovi člani tudi spokornega duha in opravljati spokorna dela. Eno izmej najnavadnih spokornih del je post. Zato ni čudno, da je imelo prvotno tretjeredno vodilo glede posta zelo stroge predpise. Papež Leon XIII. je pa tretjerednikom tudi post močno olajšal. Sedaj sta za tretjerednike posebej zapovedana samo dva posta: „Vsi naj se postijo na dan pred praznikom Device Marije Brezmadežne in očeta Frančiška; zelo hvalevredni pa so tisti, ki se bodo razen tega postili ob petkih ali se zdržali mesnih jedi ob sredah.“ Za vestno izpolnjevanje postne zapovedi je treba imeli o postu tudi prave pojme. Premišljujmo: 1. od koga izvira post ali kedo ga je vpeljal, 2. kakšen pomen in kakšno korist ima post in 3. kako se naj tretjeredniki postijo.

1. Izvor in začetek posta.

Mnogo kristijanov je danes mnenja, da je post. kaker ga predpisuje katoliška Cerkev, le človeška naredba, ki nima za današnje čase nobenega pomena in nobene koristi več. Vsled tega se iz posta norčujejo ali se za cerkveno postno zapoved sploh ne zmenijo.

Post ni samo človeška naredba, ampak post je tudi božjega izvora. Bog sam je začetnik posta, saj je že v raju dal prvim starišem postno zapoved rekoč: „Od tega drevesa v sredini vrta ne smeta jesti, ker drugače bosta umrla“ (1. Mojz. 2, 17.). Po poročilu 3. Mojzesove knjige je Bog določil za vsako leto poseben postni in spokorni dan, takoimenovani dan sprave, ko ni smel nihče celih 24 ur ničesar uživati. Izraelcem je bilo celo prepovedano uživati meso gotovih živali. To zapoved so držali s tako vestnostjo in natančnostjo, da sta na primer starček Eleazar in makabejska mati s svojimi sedmerimi sinovi rajši pretrpela smrt, kaker da bi bila uživala prepovedano meso. Prerok Joel piše: „Držite sveti post!“ (2, 15.) V starem

zakonu so s postom delali pokoro za grehe in da bi zadostovali božji pravičnosti. Mesto Ninive bi bilo imelo biti pokončano. Ker se je pa celo mesto od kralja pa do zadnjega hlapca nekaj časa postilo in delalo pokoro, je Bog mestu prizanesel.

Kako je pa v novem zakonu? Ali je morda Jezus Kristus post odpravil? Nikakor ne! Sv. evangelij nam pripoveduje, da se je Jezus 40 dni in 40 noči strogo postil, predno je začel svojo javno službo. Tako je dal vsem kristijanom lep zgled, da se je treba tuptam tudi kaj postiti. Ko so ga nekoč farizeji vprašali, zakaj se njegovi učenci nič ne postijo, jim je odgovoril, da se bodo postili pozneje, ko se bo on poslovil od njih. Ob neki drugi priliki je pa rekel svojim poslušavcem: „Je neka vrsta nečistih duhov, ki se ne dajo drugače izgnati, kaker z molitvijo in postom“ (Mat. 9. 28.) Zatajevanje je dolžnost za vsakega kristijana, ki hoče res Kristusa posnemati. Kristus je namreč rekel: „Kedor hoče meni slediti, naj zataji samega sebe.“ (Mat. 16. 24).

Po Jezusovem zgledu in nauku so se postili apostoli in vsi dobri kristijani. Post je ena najstarejših krščanskih navad. Zgodovina nam spričuje, da je bil post v vseh stoletjih v navadi.

Zlobna in nespametna je trditev, da je post vpeljala šele Cerkev in da je post le človeška naredba. Kedor pozna le nekaj zgodovine in je prebiral sv. pismo, bo dobro vedel, da so se postili ne samo Kristus in apostoli, ampak tudi kristljani vseh časov. Ko pa je prvotna gorečnost za post med verniki začela pešati, je sv. Cerkev od časa do časa opozorila svoje vernike, da se je treba postiti. Čeprav prištevamo post k cerkvenim zapovedim, vendar korenini post v božji zapovedi. Bog sam hoče, da se postimo, sv. Cerkev je pa določila način in čas, kako in kedaj naj to storimo. Post je torej božja naredba in zato ga sv. Cerkev nikedar ne bo popolnoma odpravila.

2. Pomen in korist.

Post ima pa tudi globok pomen in veliko vrednost za življenje.

Predvsem hoče Bog s postom preizkusiti našo pokorščino. Bog zahteva, da se mu podvržemo in priznavamo njegovo gospodstvo nad nami. S tem, da nam nalaga post, nam daje najlepšo priložnost vaditi se v pokorščini in nam kliče v spomin: Zavedaj se, o človek, da sem jaz tvoj gospodar, katerega moraš slušati in tako živeti, kaker jaz zapovedujem, ne pa po svoji lastni volji. S postom mi pokaži, da ceniš višje moje zapovedi, kaker pa nizko poželjenje svojega mesa in da rajši služiš meni, kaker pa svojemu telesu. Če pa človek vedoma prelomi postno zapoved, bodisi da brez upravičenega vzroka uživa meso, bodisi da se na postni dan večkrat nasiti, stori smrten greh. Seveda ne tiči greh v hrani, kajti meso in druga jedila so ob postnih dneh ravnotako nedolžna, kaker druge dneve. Hrana sama na sebi ni pregrešna, ampak greh tiči v nepokorščini ali v upornosti volje, da se namreč človek predrzne storiti ravno to, kar mu Bog po svoji Cerkvi strogo prepoveduje. Kako nespametni so vendar izgovori, katere slišimo navadno

iz ust onih, ki pravijo: „Meso je ob postnih dneh ravno tako nedolžno in dobro kakor druge dni in mi ravno tako ali pa še bolje diši.“ Toda pri postu ne gre za hrano, ampak za pokorščino.

S postom pa tudi najlaglje zadostimo božji pravičnosti in delamo pokoro za svoje grehe. Vsi brez izjeme smo grešniki, ki v tej ali oni stvari preveč popuščamo in strežemo svojim strastem. Vsi brez izjeme smo dolžni svojo grešno naravo s postom krotiti in zatajevati. Posebno pa se morajo postiti tisti, ki so se morda kedaj udali nezmernosti v jedi in pijači. Kaj stori vrtnar, ako raste kakšno drevesce preveč postrani? Nagne je na drugo stran, ter je pusti tako nekaj časa stati in šele potem ga izravna pokoncu. Tako mora tudi tisti, ki je nagnjen k požrešnosti v jedi in pijači, kreniti ravno v nasprotno smer in tako s postom izravnati svoje preveliko poželjenje po jedi in pijači.

Pokorščina do Boga in pa zadoščenje za grehe sta dva krepka nagiba za post. Imamo pa za post še druge nagibe. Postiti bi se namreč morali tudi zato, da bi okrepili svoj značaj, imeli v oblasti svoje nagone in bi brzdali svoja grešna nagnjenja. Kedor zna s postom krotiti svoje poželjenje po jedi in pijači, se bo znal premagovati tudi v drugih stvareh, zlasti pa bo znal gospodovati nad poželjenjem mesa. Kedor pa je suženj jedi in pijače, je navadno tudi suženj svojih strasti. Post je najboljše sredstvo, da postane človek gospodar čez svoja nagnjenja in se zna tudi premagovati.

Pa tudi zaradi zdravja je dobro se postiti. Pameten post je namreč izvrstno sredstvo za ohranitev zdravja, kakor beremo v sv. pismu, ki pravi: „Bolezen je nasledek mnogih jedi. Zaradi nezmernosti jih je že mnogo umrlo; kedor pa je zmeren, si podaljša svoje življenje.“ (Sirah 37, 33—34). Izkušeni zdravniki pravijo, da prihaja največ bolezni od prenasičenega želodca. Zato pa predpisujejo večkrat tudi post. Sploh pa nas uči vsakidanja skušnja, da je tisti navadno najbolj zdrav in krepak, ki vedno zmerno živi. Post torej zdravju nič ne škoduje, ampak le koristi.

Iz vsega tega lahko vidimo, da ima post za nas res globok pomen in veliko korist. Ako nam sv. Cerkev tuptatam nalaga post, nam hoče s tem v dušnem in telesnem oziru le koristiti.

3. Redovni post tretjerednikov.

Razen cerkvenih postov imajo tretjeredniki še dva zapovedana postna dneva, namreč pred praznikom Brezmadežne in pred sv. Frančiškom. Vodilo pa jim priporoča, naj se postijo tudi ob petkih in se zdrže mesa ob sredah. Vender ni to zapoved, ampak le nasvet, katerega tretjeredniki lahko izvrše, ali pa tudi ne.

Ker redovno vodilo glede posta tako malo zahteva, zato naj tretjeredniki tembolj drže splošen cerkveni post. Seveda bi bilo nespametno, če bi se kedo toliko postil, da bi bil nezmožen za opravljanje stanovskih dolžnosti, ali pa, da bi si škodoval na zdravju. Toda nekoliko si lahko pač vsak kristjan ob postnih dneh pritrga pri jedi. Kedor je zdrav in trden, je pod smrtnim grehom dolžan držati post. Samo tisti, ki so že 60 ali pa še

niso 21 let stari, nadalje tisti, ki so bolehní ali imajo zelo naporno delo in sploh vsi, katerim je sv. Cerkev priznala glede posta posebne ugodnosti, se smejo ob postnih dneh večkrat nasíttiti ali pa uživati meso.

Ravno s postom naj tretjeredniki dajejo lep zgled in sè svojim zgledom kažejo drugim kristijanom, da je postno zapoved mogoče spolnjevati. Če bi vam bil post mogoče včasih nadležén, se spomnite svojega duhovnega očeta sv. Frančiška, ki se je skorej celo leto postil in je le redkokedaj jedel kuhana jedila. Sv. Frančišek nam je dal najlepši zgled najstrožjega posta in pokorščine.

P. ADOLF ČADEŽ.

Spomini iz misijonskega življenja.

To poslednje je bila četrta točka sultanove okrožnice in je imela dva dela; prvič, da morajo biti ženske zunaj domače hiše zagrnjene in drugič, da smejo hoditi na ulico samo v ženski družbi ali pa morajo imeti sè seboj vsaj enega otroka za spremstvo; drugače da ne smejo na cesto. V tem pred dvajsetimi leti Turki v Carigradu niso poznali nobene izjeme. Moški so hodili posebej in ženske posebej, ne le mahomedani, temuč tudi kristijani, prav tako, kaker je bilo pri Judih ob Kristusovem času.

Prve dni, ko sem bil prišel v Carigrad, sem se seznanil z neko družino po imenu Medved. Družina je bila z Dunaja. Gospod je bil uradnik na glavni avstrijski pošti v Galati, stanovali so pa v Peri in sicer ne daleč od našega samostana. V družini je tudi živela sestra Medvedove gospé, bivša učiteljica. Bila je že delj časa bolna in sem jo moral večkrat obiskati. Ko sem prvič prišel v družino, sem se čudil, da me je učiteljica prav dobro poznala, med tem ko se jaz nisem mogel spominjati, da bi jo bil že kedaj videl in sem ji to tudi naravnost povedal. Jaz pa vidim Vas skorej vsaki dan, mi ona odgovori. Kje pa? Na ulici, vsaj smo sosedje. Jaz grem vsako jutro in popoldne mimo samostana, ker podučujem otroke v posameznih družinah v mestu. Jaz se prav res ne spominjam, sem rekel, da bi bil Vas že kedaj videl. Seveda Vi mene ne morete videti, ker sem temno zagrnjena. Zakaj pa ste tako zagrnjeni? Tako sem tudi jaz mislila, ko sem bila pred par leti semkaj prišla. Mislila sem, da morajo biti zagrnjene samo turške žene, ne pa tujke. In veste, kaj se mi je bilo prigodilo? Tega pač ne morem vganiti. Le poslušajte, je rekla. Prišla sem bila semkaj na pomlad, v najlepšem letnem času, stara komaj dvajset let. Končala sem bila ravno šolo, zdelo se mi je, da se mi smehlja celi svet, posebno pa še Carigrad. Šla sem v mesto, da bi bila nakupila nekaj drobnarij misleč, da ni mogoče, da bi se mi moglo kaj hudega prigoditi, vsaj sem z Dunaja in že od mladih nog navajena na velikomestno življenje. Šla sem po glavni cesti v Peri, po tejle, na kateri leži

naše stanovanje in Vaš samostan. Na prvi pogled ta cesta ni prav nič drugačna, kaker so glavne ceste na Dunaju; polno prodajalnic in polno ljudi od zgodnjega jutra do poznega večera. Popolnoma nič hudega sluteč napravim par korakov po trotoarju, širokem hodišču ob hišah in premišlujem, v katero prodajalno naj bi stopila. Čudno pa se mi je zdelo, da so na ulici skorej sami moški, ženskih primeroma prav malo in še te le v gručah po tri in še po več skupaj in vse v črnih oblekah, kaker pri nas pri pogrebih, če tudi je bila pomlad; tudi otrok sem prav malo zapazila na cesti. Grdo se mi je zdelo to, da me je neki gospod na ulici, ko sva se bila slučajno z očmi vjela, prav nespodobno sè svojimi velikimi in črnimi očmi prebadal in usta zaničljivo na stran vlekel, kaker da bi ne bil še nikoli nobene ženske videl. Mislila sem si, da so tukaj moški še bolj vsiljivi kaker na Dunaju. Hitro sem pobesila oči in previdno gledala v tla. Pa komaj stopim par korakov naprej, me zopet neki drugi moški neotesano z ramo sune, da sem morala stopiti s hodišča. O kako zarobljeni so ti Turki, sem si mislila, še toliko olike nimajo, da bi se čedno oblečeni ženski na ulici umeknili; to stori vender vsak le nekoliko olikan moški. Urno stopim nazaj na trotovar, pa glejte, čedno napravljen gospod mi pot zapre in mi brez najmanjšega vzroka ali opomina nenadoma v obraz pljune. Sapo mi je zaprlo, stemnilo se mi je pred očmi, v glavi se mi je zvrtelo in sem skorej znak padla. Zakrila sem si z robcem obraz, vpiti pa si nisem upala, ker sem bila prepričana, da imam pred seboj človeka, ki je znorel. Bežala sem domov, koliker so me noge le nesti mogle in zdelo se mi je, da ta ponoreli Turek za menoj drvi. Na okrog pa so se ljudje glasno krohotali in smejali. Doma sem se sesedla na stol, ker so mi od strahu noge odpovedale. Kaj ti je, kaj se je prigodilo, je jokaje izpraševala sestra. — En norec me je na ulici opljuval, sem ji s težavo povedala. Vergla sem klubuk z glave in začela se umivati in brisati, boječ se, da nisem mogoče garjev dobila. Še le na to je sestra zvedela, da sem bila na ulici brez pajčolana in brez spremstva. — Za božjo voljo, je vskliknila sestra, kako si mogla iti na ulico sama in nezagrjnena! Boga zahvali, da te Turek ni s pestjo ali pa s palico po glavi vdaril in da ti je samo v obraz pljunil. Ali si se zadosti umila? Pokaži, ali se ti še kaj pozna? O, še sedaj se mi gabi, da se vsa tresem, kedarkoli na to pomislim. Glejte, gospod pater, take reve smo me ženske na Turškem. Od tistega časa naprej se pa vselej, kedar grem v mesto, s črnim pajčolanom zagrjnem in vedno to le hčerko moje sestre sè seboj vzamem. Ta le, ki ima še le šest let, gre še lahko sama in brez pajčolana na ulico, ko bo pa imela dvanajst let, bo pa morala hoditi zagrjnena kaker jaz.

Še eno zapoved je to leto sultanova okrožnica zabičavala, namreč, da Turki ne smejo hoditi v evropske gostilne in sicer iz raznih vzrokov; prvič da bi ne pili opojnih pijač, drugič, da bi ne jedli svinjskega mesa in tretjič, da bi se ne navzeli evropskega duha, ki je menda nevaren za turško državo.

Kaker pa je med katoličani marsikateri nevernik, ki papeža ne sluša, tako ima tudi sultan veliko nepokornih podložnih.

Danes zvečer, ko sem domov šel, je pripovedoval eden izmed patrov pri večerji, so na glavni cesti v Peri pred hotelom Palača Pera imenitni gospodje enega s palicami pretepali, policaji so pa zraven stali in gledali. Bog ve, zakaj so ga tepli.

Čez par dni sem srečal don Hvarto in sem ga vprašal, če je že slišal, da so pred kratkim v Peri pretepli nekega imenitnega gospoda, policija pa da je zraven stala in ga ni hotela braniti. — Kajpada, sem slišal, odgovori don Hvarte; o tem govori celo mesto. Tepeni gospod je ravnatelj mostnega urada, ki pobira davek od dveh galaških mostov, je dobro znana oseba in je katoliško poročen z neko Italijanko.

Tukaj moram opomniti, da katoliška cerkev v misijonskih krajih in če je velika sila pod strogo določenimi pogoji dovoli, da se kaka katoličanka poroči z nekrščenim moškim. Tak zakon cerkev dovoli, če dva taka že delj časa skupaj živita in imata že več otrok, če nevernik pod prisego obljubi, da bodo vsi otroci krščeni in v katoliški veri izrejeni, da bo ženi pustil vso prostost, da bo mogla spolnovati dolžnosti njene vere in da zraven te ne bo imel druge žene; nevesta pa mora obljubiti, da bo vse storila, kar je v njeni moči, da bo moža pridobila za krščansko vero.

Prva stoletja krščanstva je bilo mnogo zakonov med krščenimi in nekrščenimi. Tako so dali v zakon sv. Moniko nevernemu Patriciju, sv. Klotildo nevernemu kralju Klodoveju; in obe sta po dolgih letih molitve in velikega potrpljenja svoja moža spreobrnila k sv. veri.

Tako sta se torej poročila tudi omenjena Turek in Italijanka v Carigradu in koliker je bilo znano, sta živela prav v lepem miru in sta imela takrat sedem otrok. Ker pa je bila žena Evropejka, je tudi nje mož rad hodil v evropejsko družbo zlasti zvečer, ko je končal svojo službo v uradu. Navadno je večerjal v hotelu, ki se mu pravi Palača Pera, v najboljšem hotelu v mestu in je mislil, da njega ne veže prepoved sultanova, da bi ne smel hoditi v evropejske gostilne. Toda sultan ni bil njegovega mnenja. Ker je ravnatelj grešil zoper sultanovo prepoved v najimenitnejšem hotelu mesta, ga je dal sultan pretepati v najlepšem delu mesta in ker je bil grešnik velik gospod, ga je dal pretepati od visokih gospodov. Tako je bil greh na videz poravnan.

Ravnatelj mostninskega urada pa je bil še veliko bolj evropejskega duha, kakor je sultan mislil. S tega, da so ga javno pretepli, si na videz prav nič ni storil, pač pa je na koncu meseca zginil iz Turčije in je vzel sè seboj ves denar, koliker ga je mogel v tem času skupaj spraviti negledè na to, ali je bil denar njegov ali ne ter je ž njim zbežal v Egipt; ženo in otroke je pa že prejšni dan skrivaj odposlal.

Tako je približno javno življenje Turkov. Težje pa je izvedeti, kakšno je njih domače življenje. Toda, če živi kedo več let med Turki, se marsikaj zve, kar se v turških hišah godi.

K nam v samostan je pogosto hodil neki Turek iz carigradske okolice; kupovali smo od njega razne stvari, zlasti drva. Sè seboj je vedno imel kakih osem let starega sinčka. Zakaj imate tega fantička vedno sè seboj, ga je nekoč vprašal naš pater gvardijan. — Ker imam samo tega in se zanj bojim.

Kako to? Ali nimate večje družine? Imam, šest nas je štiri žene, ta fantiček in jaz. Štiri žene pa samo enega sina, se začudi pater gvardijan. Vi si še misliti ne morete, pravi Turek, kakšne težave imamo mi z družino. Vi kristjani ste v tem oziru veliko bolj srečni. Pomislite samo tole: Če vstrežem eni izmej žen, se jezno drže tri druge, če pogledam lepo eno, gledajo grdo tri druge, če je ena bolna in sem žalosten jaz, se vesele tri druge. Kupiti moram vsako najmanjšo stvar po štiri prav enake kose, pa se gotovo vse štiri pritožujejo, da je vsaka dobila najslabši kos. Najhujše pa je, če je ena dobila sina, so nevoščljive tri druge in vse tri pravijo, ta le bo gospodar za njim. Imele so sinove že vse štiri, pa so vsi pomrli, ostal mi je samo ta le in še za tega so vedno bojim, da bi ga sè sveta spravile, ker mu kar tri po življenju strežejo. — Zakaj pa jih ne strahujete? — Kedo pravi, da jih ne? Malo je manjkalo, da že vseh štirih nisem pobil. Pretepal sem jih, da so komaj še žive ostale, ali hudobije jim še nisem mogel izbiti. Žensko ukrotiti je težje kaker zverino in o tem ima prerok popolnoma prav, ki uči, da je ženska žival, ker pameti ima prav malo, vesti pa prav nič. Zakaj pa jih ne naznanite in jih ne tožite pri sodnji, če se Vam zdi, da je katera izmed njih kriva, da so otroci pomrli? To je lahko reči, jaz naravnost ne morem nič dokazati, ker ima vsak otrok kar tri smrtne sovražnice, toda katera izmed njih in kedaj mu je povzročila smrt, tega ne more nobeden do- gnati; da pa so vsi otroci pomrli, če tudi so bili vsi zdravi in močni rojeni, to vidi vsakedo. In če bi tožil, bi imel še stroške, posmeh in sramoto. — Spodite pa tisto, ki jo imate na sumu! Če jo spodim, bom moral skrbeti za njo in za nje živež in vènder mi pride veliko cenejše, če živi z drugimi skupaj. Ob enem bi si nakopal na glavo še sovraštvo cele njene družine in njenega sorodstva. In pa, če spodim eno, mi je prav malo pomagano, ker mi ostanejo še vedno tri druge. Najboljše bi bilo podušiti tri in pustiti za potrebo samo eno, tako kaker je to pri vas, toda tega ni mogoče, ker je popolnoma nemogoče tri ženske pomoriti in jih skriti, da bi tega ne zve- dela cela vas. Ko sem bil nekoč v hudi jezi začel daviti eno in sem jo držal za grlo, da bi ne bila mogla klicati na pomoč, drle so se vse tri druge, kar so le mogle, tako da se bil prisiljen popustiti to prvo. Drugače niste nikoli dve enih misli, v tem slučaju pa so bile edine kar vse štiri zoper mene. — Ali imajo tudi druge take težave z ženami? Več ali manj prav vsi, zato pa se vsi škodoželjno posmehujejo, če kedo govori o domačih težavah ali pa če celo stvar spravi pred sodnijo. Nekoliko na boljšem so oni, ki so tako premožni, da imajo štiri hiše popolnoma ločene druga od druge; pa tako bogatih je malo; pa tudi ti imajo težave sè ženami.

Znan sem bil z baronom Testo, ki je bil prvi legacijski (poslaniški) svetnik na nemškem poslaništvu v Carigradu. On in cela njegova družina so bili vzgledno katoliški. Ta mi je večkrat pravil, kake težave jim dela mahomedanska vera. Veliko bogatih Turkov je študiralo v Berlinu. Tam so se seznanili z Nemkami, se z njimi oženili, ker protestantovska vera ne dela mahomedanom nobenih težav. Dokler so Turki v Berlinu, je rekel baron Testa, je vse dobro in Nemke so s Turki prav zadovoljue. Ko pa pridejo

na Turško, nastane stvar čez noč popolnoma drugačna. Komaj smo prišli v Carigrad — tako pridejo s Turki omožene Nemke tožit na poslaništvo — sem takoj zapazila, da ima moj mož kar tri ali pa še več drugih zraven mene. Tega jaz ne morem trpeti. — Mi Vam ne moremo pomagati, sem jaz kot uradnik odgovoril. Po mahomedanski veri ima vaš mož pravico do več žen in ne Vi in ne mi, t. j. nemška oblast mu tega ne more braniti. Pustite ga in pojdite domov! — Njega bi že pustila, pa otrok ne morem pustiti, se mi preveč smilijo. Domov iti pa tudi zaradi starišev bratov in sester ne morem. — Ločite se sodnijsko od njega! Tudi to ne kaže; doto moja sva že porabila in kar mi bo sodnija nakazala je tako malo, da se s tem ne moremo živeti jaz in otroci. — Kako pa ste mogli biti tako nespametni, da ste se poročili s Turkom? Kaj sem poprej vedela; v Berlinu je bil čisto pameten človek.

Glejte, gospod pater, je rekel baron Testa, to ni en sam slučaj na Turškem, samo v tukajšnjem mestu jih je mnogo. Te nesrečne Nemke na poslaništvu tako bridko jokajo, da se mi srce krči, ker ne morem pomagati. To je mahomedanska vera v pravi luči.

Mnogoženstvo je v vsakem oziru ne gledè na vero prava nesreča za moža in za ženo. Stari Rimljani, ki so bili neverniki pa vendar previdno ljudstvo, in Japonci, ki so dandenes med nekristjani na najvišji stopnji omike, ne dopuščajo mnogoženstva, ker je to za človeško družbo naravnost škodljivo.

Kako so o mahomedanski veri in njenih zapovedih mislili olikani Turki že pred dvajsetimi leti, naj nam pojasni sledeči dogodek.

Leta 1905 meseca marca sem se vozil na avstrijski ladji iz Carigrada v Smirno, največje mesto v Mali Aziji. Vozili smo se tri dni, ker smo na več krajih obstali. Z ladjo se je vozil tudi neki turški zdravnik, ki je bil študiral v Italiji in je bil prav zgovoren gospod. Ta si je vsaki večer zoper vse postave Mahomedove vere privoščil vina čez mero, tako da je prav vsaki večer v obednici zaspal in ga ni bilo mogoče spraviti spat v njegovo kabino (izbica na ladji). — Kako pa je to, gospod doktor, sem mu o priložnosti rekel v pogovoru, ali ni po Mahomedovi postavi prepovedano piti vino in vendar ste ga Vi sinoči precej veliko popili? Gospod zdravnik se je sladko posmehnil in rekel: Gospod pater, Vi ste gotovo študiran človek? — Jaz mislim, da sem. — Dobro, torej bote vedeli, da postava veže ljudi tiste dežele, kjer kedo živi. Tako veže nemška postava ljudi v Nemčiji, laška v Italiji, francoska v Franciji; ali ni tako? — Tako je. — No vidite, jaz sem zdaj k sreči na avstrijski ladji, na tej veže avstrijska postava in ta postava prav nič ne prepoveduje piti vino in zato si ga jaz privoščim. Ko pa bomo v Smirni stopili na turška tla, bo tam zopet vezala mahomedanska postava in tam se je bom tudi jaz držal. Ali ni prav tako? — Prav dobro, gospod doktor, sem mu smehljaje rekel. Resnično tudi Vam se pozna, da ste študiran gospod in da ne znate samo zdraviti ljudi, temuč, da znate tudi dobro razlagati postave. In oba sva se sladko smejala.

Tako smo nekoliko pogledali v mahomedansko vero, Koliker bolj pa to vero pregledujemo, toliko bolj spoznamo, da je ta vera vsklila na podlagi

grdih človeških strasti, zlasti na podlagi mesenega poželenja in divje krvočnosti; to dvojno strast ta vera naravnost pospešuje. To vero so širili sè surovo silo in ž njo jo tudi še dandenes vzdržujejo. Vsaka nevkročena strast in vsaka surova sila pa dela človeka nesrečnega. Zato mahomedanska vera ne dela srečnih moških, še manj pa ženske; to vsakedo že iz tega lahko spozna, kar smo tukaj zapisali in iz dogodkov, ki smo jih povedali.

Zahvalimo Boga, da nam je dal postavo ljubezni do Boga in do bližnjega. Ta postava uči in pomaga krotiti strasti, prenašati težave življenja, podpirati bližnjega in nas vodi k neskončno dobremu Bogu, o katerem pravi sv. Janez Evg.: „Bog je ljubezen, in kedor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem.“

Razgled po serafinskem svetu.

Dva nova škofa. Za nadškofa v Belgradu je postavljen p. Rafael Rodič, frančiškan zagrebške provincije, večletni gvardijan v Zagrebu in na Trsatu; zadnji čas je bil apostolski administrator v Velikem Bečkereku. — Škof v Skoplju je postal preč. g. dr. Janez Kapistran Gnidovec, zadnja leta lazarist, prej več let ravnatelj škofovih zavodov v Št. Vidu.

V Aleksandrijo je odšel namesto bivšega p. Brunona p. Ferdinand Zajec, na Goriško se je vrnil ko tamkajšnji rojak Fr. Andrej, črevljar. Obema sobratoma želimo, da bi se jima v milejšem podnebjju zrahljano zdravje utrdilo in da bi tam še dolgo delala sebi in bližnjemu v zveličanje.

Tretji red sv. Frančiška v Hercegovini. Na spodbudo sv. Očeta Leona XIII., ki je izdal več pisem o tretjem redu, so tudi v Hercegovini začeli s tretjim redom. Prvi je bil Humac, kjer ga je leta 1884. ustanovil pok. P. Angel Nuič. Iz male skupščine je zrastle velika in šteje sedaj do 1800 udov. Istega leta so ustanovili tretji red tudi v Klobuku, kjer se je tedaj vpisalo 168 udov, danes jih je že 602. Leto na to so ga vpeljali v Veljačih, tu šteje skupščina danes 610 udov. Od tega leta nadalje se je tretji red širil po Hercegovini vedno bolj. Leta 1888. ga je ustanovil na Širokem Bregu še živeči dijamantni mašnik P. Luka Begič. Tu je danes 1290 udov, od katerih jih je samo letos na dan sv. Frančiška pristopilo 153. Ravno ta pater, ki je bil večkrat provincijal, je ustanovil tretji red tudi v Mostaru leta 1890., kjer je sedaj 518 udov. Z veliko požrtvovalnostjo tega gorečega redovnika in pospeševalca tretjegu reda imajo sedaj tretjeredne skupščine v 58 župnijah. Lansko leto so šteli v Hercegovini 12507 tretjerednikov.

Od teh je 953 moških. Največ jih je v Kočerinu (235), v Čerinu (154), v Humcu (138). Široki Breg ima 52 moških tretjerednikov, vse druge župnije pa manj ko 30; tako n. pr. Mostar 18. V šestnajstih župnijah ni niti enega tretjerednika, v sedmih pa le po eden. Ženskih udov je vseh skupaj 11554. Od teh jih je na Humcu 1654, na Širokem Bregu 1085, v Kočerinu 668, v

Veljaci 600, v Klobuku 579. Mostarska skupščina je na osmem mestu; ima jih 500. Samo ena tretjerednica je v Stocu; v Foči še ni nobenega tretjerednika in nobene tretjerednice.

Zadnji najbolj goreči voditelji tretjega reda so: P. Evgen Tomič na Humcu, kjer ima analfabetske (taki, ki ne znajo brati) tečaje in tjedenske shode. P. Paškal Martinac, se je v Čitbuku posebno zavzel za analfabetske tretjerednike. Dr. P. Anton Jelavič ima tudi vsaki teden zunaj Mostara tretjeredne shode.

Omenim naj še, da mnoge tretjerednice nosijo redovno obleko javno. Tako sem že premnogokrat videl volneni tretjeredni pas vrhu navadne svetne obleke.

Zanimalo Vas bo mogoče tudi tole: Ko so ti siromašni tretjeredniki in sploh kmetje pri maši, povzdigujejo med povzdigovanjem razprostrte roke kaker mašnik in na to se pripognejo do tal in jih poljublajo. Tako sklonjeni od povzdigovanja presv. hostije do povzdigovanja presv. krvi, se kesajo svojih grehov, se priporočajo Gospodu, in oni, ki znajo, molijo tudi besede, s katerimi je sv. Frančišek pozdravljal Jezusa v presv. Evharistiji rekoč: „Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in po vseh tvojih cerkvah, ki so na celem svetu, in te blagoslavljam, ker si sè svojim svetim križem svet odrešil“.

Fr. Rajmund Šegula.

Gorica. Ločeni od vaše provincije, spadamo sedaj pod Tridentinsko provincijo, pa smo v duhu le združeni z brati in sestrami sv. očeta Frančiška vaše provincije. Tudi mi smo obhajali 700 letnico utisnjenja ran sv. Frančiška. Imeli smo duhovne vaje 16.—20. novembra t. l. v Gorici v cerkvi sv. Ivana Krst. Vzrok, da smo imeli duhovne vaje v Gorici in ne na Kostanjevici je ta, ker našo cerkev na Kostanjevici sedaj popravljajo, in ker nam je „Kapela“ (Kostanjevica) nekoliko od rok in zjutraj v temi še celo varno ni gori hoditi. Zato smo izbrali cerkev sv. Ivana Krst. v Gorici za duh. vaje. Vsaki dan smo imeli zjutraj ob 5. uri sv. mašo, nato primeren govor, za tem pa sv. mašo pred izpostavljenim Najsvetejšim za goriško tretjeredno skupščino. Zvečer ob 5. uri je bil zopet govor, litanije treh redov sv. Frančiška in blagoslov. Zadnji dan je bilo skupno sv. obhajilo, papežev blagoslov in na koncu zahvalna pesem. — Poživili smo duhovno življenje na novo, napravili dobre sklepe, katerih se hočemo stanovitno držati z božjo pomočjo in na priprošnjo sv. očeta Frančiška; te vaje so bile prve po krvavi vojni za nas. Udeležba je bila zelo dobra: videli smo sosesre z Brd, iz vipavske doline, iz goriške okolice, še celo nekatere sè Šentviške gore so bile navzoče. — Ob sklepu se je slišal le en glas: Lepo je bilo! Res lepo! Kaker v nebesih je bilo!

— P. R. A.

Iz Maribora. Dne 12. novembra 1924 je umrla vsemu Mariboru znana gospodična Marija Filumena Šmiderer (Schmiderer) iz starodavne mariborske rodbine. Rojena je bila dne 26. septembra 1842 v župniji Sv. Marije v Mariboru. Istega dne je dobila pri sv. krstu imeni Marija Filomena. Marijin deviški otrok je prostovoljno ostala do visoke starosti, sv. Filomeno pa, katero so posebno vneto častili tedanji dušni pastirji, očetje redemptoristi, je ves

čas goreče ljubila. Trajno ljubezen je ohranila tudi do negdanje župnijske cerkve.

Imovita meščanska hčerka se je učila kuhati v kuhinji škofa Antona Martina Slomška. Pridobila si je v kuhinjski vednosti veliko spretnost.

Na praznik Brezmadežne 1864 je stopila v dekliško Marijino družbo. Vsem družbenicam je bila vzor. Za predstojnico izvoljena je vodila dekliško družbo dvajset let. Ko je vsled starosti odložila častno mesto, je bilo v družbi 240 pridnih mariborskih deklet. Šestdesetletnice svojega dekliško družbenega življenja bi bila zelo rada obhajala pa je ni včakala, ker se je malo pred tem preselila v večnost.

V tretji red sv. očeta Frančiška je bila sprejeta 25. avgusta 1868, objube je naredila 11. oktobra 1869, njeno redovno ime je bilo Frančiška. Sv. vodilo je zvesto izpolnjevala. Zato je tudi vse duhovne otroke sv. Frančiška zelo čislala. Frančiškanom v Mariboru je bila tako velika dobrotnica, da so ji preč. p. provincijal dali 1. avgusta 1902 diplomo posinovljenja in ji naklonili vse redovne milosti provincije sv. Križa.

Dokler je mogla, je hodila skorej vsaki dan k mizi Gospodovi ter je molila po večernem blagoslovu glasno in spodbudno sv. rožni venec. V dolgotrajni boleznì je sleherni teden prejela sveto obhajilo.

Do cerkve je imela od mladih dni iskreno ljubezen. Skrbela je za cerkveno obleko. Mnogo let je bila predsednica dobredelnega društva za podporo ubožnih cerkev. Cerkveno perilo je lastnoročno snažila, šivala, umetno vezala in pletla. V svoji skromnosti je to opravljala brez zemeljskega plačila.

Za frančiškansko cerkev, baziliko Matere milosti, je še posebno lepo skrbela. Plačala je prejšnji zvon štirinajstih Pomočnikov, cerkveno perilo je dala zadnjih 33 let na svoje stroške snažiti in je nadomestila obrabljeno z novim: vino za sv. maše je dozorevalo večinoma v njenih vinogradih. Za sv. maše je vsako leto veliko darovala. Tako je razpolagala sè svojim premoženjem in je izdala v dolgotrajnem življenju veliko tisočakov za božjo čast in bližnjemu v pomoč.

Kedor ljubi sv. Cerkev, ljubi tudi njene ljubljence uboge. Teh je v mestu zmirom dovolj. Njim je bila res prava duhovna mati, zlasti še ubogim dijakom. Pomagala jim je kedar in kjerkoli je mogla. Zato so tudi trumoma hodili kropit ležečo na mrtvaškem odru. — „Speča Elizabeta“ — so hvaležno govorili.

In pogreb? — — Nič družega ni bil ko slavljenje devištva, slavljenje usmiljenosti pod redovnim znakom.

*

Darovala si svoje življenje Bogu v čast, svoje premoženje pa ubogim v last! — Naj ji sveti večna luč!

P. V. L.

Dopisi.

Novomesto. Dne 6. oktobra l. l. so se zbrali na skupni sestanek voditelji našega okrožja 27 po številu. Najlepše je bila zastopana semiška dekanija (10), med tem ko žužemberska ni imela nobenega zastopnika; eden se je opravičil. Sestanek je tudi počastil sè svojo navzočnostjo pravkar na novo došli preč g. prošt K. Čerin. — Po pozdravu vseh prisotnih poda najprej vizitator svoje poročilo o zvršeni letni vizitaciji. Celo okrožje šteje danes 38 skupščin in 8 tretjerednih podružnic, le dve župniji ste, kjer še ni vpeljan tretji red. Radi okoličinosti je mogel doslej obiskati samo 23 skupščin; upati je, da pridejo drugo leto vse tretjeredne skupščine na vrsto. Tekom leta se je 6 podružnic spremenilo v skupščine. Kjer so gg. voditelji goreči dušni pastirji, tam tudi lepo napreduje tretjeredno življenje. Številčno razmerje v posameznih dekanijah pa je tako: Novo mesto ima okoli 2481 udov v 10 skupščinah in 3 podružnicah. Semič 2885 članov v 11 skup. in 1 podr.; Trebnje: 4435 čl. v 8 skup. in 2 podr.; Žužemberk; 2052 čl. v 7 skup. in 2 podr.; skupščina Dole (iz litijske dek.) ima 200 čl. in Št. Jernej (leskovška dek.) šteje 726 udov; torej celo novomeško okrožje izkazuje 11.779 udov tretjega reda. Splošno velja: na dolenskem so ugodna tla tretjemu redu! (Če primerjamo to poročilo z nekim starejšim pred osmimi leti — 8. maja 1916 — ko se je reklo, da se novomeško okrožje razteza čez 46 župnij s 26 samostojnimi skupščinami in 2 podružnicama s približno 8—9 udi, tedaj pač moramo reči: tretji red ima svojo neizbežno prihodnost.) — Preč g. dekan Plantarič iz Trebnjega je obravnaval vprašanje: Kaj pomeni tretji red za dušno pastirstvo? Njegovo izpeljevanje je natisnjeno v tem zvezku na str. 10. O Apostolatu tretjega reda je predaval g. P. Bitnar iz Črnomlja. Za tem smo se prosto razgovarjali. G. Oblak, župnik iz Št. Lovrenca, je rekel, da nekateri gospodje zahtevajo, naj tretji red red služi v času volitev zgolj za agitacijo. Ako pa ni za to, tedaj nič ne velja; omalovažujejo ga ter ga zapostavljajo za Marijino družbo. Takim gospodom je priporočati, da bi bolj študirali sv. Frančiška in njegovega duha, ki je izlit v tretjednem vodilu. — Metliški g. prošt P. Cerar prosi, naj se mu pojasni razmerje med tretjim redom in Marijino družbo. G. svetnik Šmidovnik iz Prečine mu kratko odgovarja, da je Marijini družbi smoter češčenje Matere božje, tretjemu redu pa je cilj zvrševanje sv. evangelija, torej je III. red razsežniši; v tem smislu je Marijina družba priprava za tretji red. — (Naj bi bil kedo stvar pojasnil iz redovnega vodila in družbenih pravil — Uredn.). G. župnik Trškan iz Šmihela pravi, da delajo veliko krivico tretjemu redu oni, ki mu odrekajo časovno primernost; kaker se mora reči, da je krščanstvo vedno novo, ravno tako je tudi ves frančiškanski red kot najboljši glasnik krščanstva vedno nov. — Stopiški g. župnik Žitnik meni, da se je treba o vodilu tretjega reda jako oprezno izražati, varovati se vsakega pretiravanja! P. Henrik: Umevno; saj isto velja tudi o vodilu drugih redov, s katerim

je stavljen tretji red v isto vrsto apostolskega potrjenja. — G. župnik Vovko iz Šempetra priznava velik pomen tretjega reda v svoji župniji, le moških se je doslej premalo oglasilo. P. Henrik: Iste izjave prihajajo tudi iz drugih župnij. Toda naj se gospodje ogrevajo najprej sami boljbolj za tretji red, naj bodo vsi dušni pastirji brez izjeme člani sv. Frančiškove ustanove, naj se prirejajo tudi dekanijski tretjeredni shodi — in gotovo ne bo izostal upliv na naše može. — Slučajnosti. P. vizitator se hvaležno spominja letošnjih dveh dolenskih evharističnih shodov, tako v Mokronogu (10. avg.), kaker v Črnomlju (21. sept.), ker so nanje povabili tudi tretji red. (Na evharistični sekciji v Mokronogu: „Evharistija in tretjerednik.“ V Črnomlju je dobil tretji red v evharistični procesiji posebno mesto. — P. vizitator naznani gg. voditeljem, da je sveta Stolica z dne 10. jul. 1924 preklicala določbo, da je mogoče dobiti porcijunkulske odpustke v vseh cerkvah. Nadalje je ta odpustek podeljen le frančiškanskim cerkvam in onim, ki so vsaj tri kilometre od teh oddaljene, ter za to posebej prosijo.

P. Henrik Damiš.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. Dve zelo bolni tretjerednici — Tri učenke za dober uspeh v šoli — Ena družina za mir pred nasprotniki — Za dober uspeh volitev 8. febr. Vsi dobrotniki nove cerkve sv. Frančiška.

II. Pokojni udje skupščin:

1. **Ijubljske**: Mar. Mišič, Ivana Bozja, Ivana Oblak, Mar. Klemenc, Ana Jagodic, Ivana Barl, Ana Erjavec, Jožef Kremžar.

2. **brezjanske**: Mar. Boštjančič z Dobrave, Anton Pogačnik iz Podbrezja, Mar. Mulej.

3. **cerkljanske** na Gorenjskem: Ktr. Repnik, Ivana Zevnik.

4. **mariborskega okrožja**: Maribor: M. Kac, M. Kurbus, Terezija Stiberc, marljiva razširjevalka Cvetja. Je agitirala od hiše do hiše. Če kedo ravno ni denarja imel, je sama proti povračilu založila. — M. Schmiderer, M. Vellkonja, Jožefa Verk. — Slovenska Bistrica: Franc Kelc. — Sv. Lovrenc na Dravskem polju: M. Krošelj, Terezija Pišek. — Sv. Marjeta ob Pesnici: Marjeta Mlinarič.

5. **celjskega okrožja**: Žalec: Ivan Naraks izdelovavec orgelj. — Št. Pavel: Antonija Draksler. — Radeče: Urša Udenik. — Sv. Peter na Medv. selu: Marija Orač. — Rogatec: Antonija Galun. — Sv. Lenart: Marija Puc. — Čadram: Terezija Krojej. — Št. Jurij: Miha Pilpaher, Ana Vrečko. — Sv. Jedert: Kristina Zalokar. — Gallcija: Mica Turnšek. — Kalobje: Katarina Mahne, Martin Drev, Marija Drolc. — Nova cerkev: Franca Krivec. — Mica Kramar, Neža Grifič, Helena Dokler, Frančiška Podgoršek. — Teharje: Janez Petek. — Grize: Mica Cilenšek. — Šmartno: Neža Smodej. — Sv. Rupert: Marta Jazbec. — Dramlje: Marija Vodeb, Neža Ferjuc, Ana Vratonar. — Kostrivnica: Simon Krampuš. — Zibika: Elizabeta Sivka. — Šmarje: Majila Jecl.

6. **svetotrojškega okrožja**: Sv. Anton v Slov. gor.: Mart. Lovrenc, Antonija Slaček. — Kapela: Genov. Fekonja, Kat. Zamuda, M. Lukavnjak, Ter. Čagran omož. Rižnar. — Mala nedelja: A. Rudolf, M. Fras, Alojzija Osterc, Tr. Vrabl, Kot. Potočnik, M. Markovič, M. Žniderič, M. Šrol, Liz. Hanžlic, Mart. Brumen. — Polenjškak: Urša Pisanec, M. Janžekovič, M. Erhatič. — Sv. Rupert: Fr. Pirš, M. Lešnik. — Beltinci v Prekmurju: Ivan Replič, Štefan Mesanič, Urša Zver, Urša Cigan, Jožef Šipuš. — Sv. Lenart p. Vel. Ned.: M. Er-

hatič. — Sv. Lenart v Slov. gor.: Ter. Vračko. — Sv. Ana v Slov. gor.: Martin Kraner. — Apače: Jera Spündler. — Sv. Trojica v Slov. gor.: Ivana Markrab, Lučija Kocbek, sluzkinja, poznala le svoje delo in cerkev. — Sv. Lovrenc v Slov. gor.: M. Kranjc, Marjeta Cizerl, Tr. Mohorič, El. Gril, Ivana Ciglaric, M. Cigula, M. Vršič, M. Cvetko, Jožef Repič, El. Meglič om. Horvat. — Sv. Križ pri Ljut.: Neža Razlag. — Sv. Jurij v Slov. gor.: M. Deučman, M. Krautič.

7. novomeške: Prečna: Murn Neža, Berus Jera, Tomič Ana, Saje Meta, Čampa Janez, Šetina Florijan.

Zahvala za uslišano molitev.

A. K. se zahvaljuje sv. Antonu za pomoč v zemeljski zadevi. — Gobec Marija se zahvaljuje Mariji in sv. Antonu za ozdravljenje otroka. Zahvala je bila obljubljena. — Mlad tretjerednik A. D. se zahvali bl. Devici Mariji, sv. Jožefu in sv. Blažu in vsem priprošnikom tretjega reda za zadobljeno ozdravljenje večletne škrufulozne bolezni. Zahvala je bila obljubljena. — Ida Černe se zahvaljuje Brezmadežni, sv. Jožefu, sv. Frančišku, sv. Antonu in bl. Tereziji za povrnitev zdravja v nogi in prsih. — Neka oseba Materi božji in sv. Vidu, da je ozdravela na očeh. — J. L. izraža zaobljubljeno zahvalo sv. Ant. Pad., da se je neka zadeva zanj povoljno rešila. Ravno tako se zahvali sv. Antonu, da je neka neprijetna stvar na carinarni na priprošnjo tega svetnika brez odvetnika zanj povoljno iztekla.

Opazka uredništva: Kedor hoče, da se zahvala objavi, naj se s polnim imenom (ki pa na željo ostane tajno) vselej podpiše. Na pisma brez podpisa se ne oziramo in jih neprebrana zavržemo. To velja za vsako pismo kakeršnekoli vsebine.

Darovi.

Za novo cerkev sv. Frančiška (v din.) Nabrali po: M. Lukanc 3485, P. P. 3640, Fr. Timotej 10.628, M. Letnik 332, Fr. Vitel, Maribor 512, g. Stussiner 175, K. Virjent 453, — Župni uradi: V Podgori 116, v Pišecah 110 50, Tunice 275, Št. Audraž, Štaj. 405. — Tretji redi: Dragatuš 80, Št. Vid n. Ljub. 960, Begunje p. Cirk. 800, Komenda 660, Škale 130, samost. Pleterje 900, — Darovali so: Neim. g. v D. 600, neimenovana iz Lačevasi 25, na sedmini I. Vratnika 176. preč. g. S. Z. 400, preč. g. dekan Rotner 70, — po 100: Monsg. T. Zupan, neim. iz Poljan, preč. g. V. Šega. neimenovana, — I. Ozmec 90, preč. g. R. 80, — po 50: Preč. g. žup. Lovšin, F. Čas, neim. iz Ljubljane, neim. iz Mošenj, neim. g. kaplan, — A. Privošek 47, — Gospa Tominec 35, — po 25: M. Erjavec, M. Smrkê, K. Kmet, 3. rednica iz Celja, neimenovana; — neimenovana 30; — po 20: neim. iz Suhadola, neim. iz Šoštajna, M. Valant, M. Sotler; — po 18: č. g. I. Mikolič, A. Tomè; — po 10: neim. iz Brežic, neim. na Rečici, M. Vidmar, M. Prosetnik, M. Škrabec, M. Jerebič, neimenovana: — K. Videmšek 15, M. Blaznik 32 lt. lir; — neimenovana iz Prihove en zlat za 20 Kr. — Bog povrni vsem stotero!

Iz Nazareta (v dinarjih): Jožefa Boršnjak za odkup deklice na ime Frančiška 180, Neimenovana za odkup 2 dečkov na ime Frančišak in Anton 120, Neimenovana za odkup dečka na ime Jožef 60, Neimenovana iz Št. Andraža za odkup deklice na ime Terezija 60, Neimenovana za odkup dečka na ime Blaž 15.

Iz Kamnika za odkup 6 kitajčkov (po 25 Din.) na imena: Janez Nep., Peter, Pavel, Veronika, Notburga, Marija brezmadž.

Za frančiškanske misijone nabrale: Marija Močnik 131, Marija Jamnik 95, Ana Kokovnik 76, Helena Meh 31 Din 50 p., Elizabeta Remic 19, darovi 654.

Za afrikanške misijone; 8 Din. 50 par.

Natis dovolil: P. Regalat Čebulj, prov. vikarij. — Vredil p. Salvator Zobec.

Pri Najboljšem Prijatelju. Po raznih virih spisal Franc Bernik, župnik v Domžalah. Samozaložba 1924. Ker smo knjigo ravnokar prejeli in ni časa jo takoj pregledati, jo za sedaj prav toplo priporočamo. Kaj več o nji mogoče drugikat.

Tretjeredne vaje za januar in februar 1925.

Ljubljana: M. shod: 18. jan. in 15. febr. ob polu 5 uri pop.; za zadržane naslednji dan ob 5. zj. v dvorani. — Poduk za novince: 25. jan. in 22. febr. ob 4. pop. — Odborne seje: za moške na dan shodov ob 10. dop, za ženske 11. jan. in 8. febr. ob 4. pop. — **Novomesto:** M. shod: tretjo nedeljo v mesecu ob polu 4. pop. po shodu poduk za novince. — Duhovne vaje bodo 22—24. febr. v času 40 urne pobožnosti. — **Maribor:** Mesečni shodi za celo leto 1925: 6. januar, sv. 3 kralji, 2. februar, svečnica, 19. marcij, sv. Jožef, 13. april, velikonočni ponedeljek, 21. maj, Kristusov vnebohod, 29. junij, Peter in Pavel, 19. julij, škaplirska nedelja, 15. avgust, Marijino vnebovzetje, 8. september, Marijino rojstvo, 4. oktober, prva nedelja v mesecu, 8. november, nedelja po spominu vseh vernih duš, 8. december, brezmadežno spočetje M. D. — Duhovne vaje bodo: od 8. do 12. marca. Začetek v nedeljo 8. marca popoldne ob treh, nadaljne tri dni premišljevanja ob petih zjutraj in ob treh popoldne. Sklep v četrtek 12. marca ob petih zjutraj.

P. ANGELIK.

Pregled knjig in spisov (literature) o tretjem redu sv. Frančiška Asiškega.

(Dalje.)

Periodične publikacije za ude tretjega reda.

Ta del obsega tretjeredne časopise, v kolikor sem mogel zaznati, da izhajajo. Je pa tako nepopoln, da sem že v resnici dvojil, ali naj ga dam tiskati ali ne. Kaker je namreč razvidno iz seznamov tretjerednih časopisov, ki sta ju izdala kapucina P. Bazilij (da Bologna) v Milanu leta 1919. pod naslovom: *Elenco della stampa periodica dedicata ai Terziari Francescani (1860—1919)* in P. G. Fässler v *Schweizerischer Franziskus-Kalender* za leto 1921 pod naslovom: *Die Presse im Dienste des Dritten Ordens*, manjka v našem seznamu skorej polovico časopisov. P. Bazilij jih namreč našteva 162, P. Fessler (Fässler) pa celo 164. Od teh izdajajo, kaker poroča *Archivum Franciscanum historicum* (XIV 1921 p. 286) 82 frančiškani, 1 konventualeci, 68 kapucini, 1 redovni tretjeredniki, 7 svetovni tretjeredniki, 8 pa zunanji. Zastopani so sledeči jeziki: slovenski (1), albanški (1), baskovski (2), hrvaški (3), katalanski (1), bretonski (1), češki (2), francoski (31), angleški (12), italijanski (45), ogerski (1), na Malti (3), flamski (8), poljski (4), portugalski (5), španski (27) in nemški (15).

Pomankljiv je torej naš seznam listov, toda za enkrat ni mogoče kaj boljšega nuditi. Vzrok je valuta! Skušali bomo v prihodnjih letih stvar izpopolniti, za enkrat pa prosimo potrpljenja.

A. Časopisi.

- L'Amico Serafico.** Organo dell'Opera Serafica e del T. O. — Trento.
- Gli Anali Francescani.** Periodico Religioso dedicato ai Fratelli e alle sorelle del Terz'Ordine, per cura di alcuni Padri Cappucini. — Milano ok. 1878 nsl.
- L'Annee Franciscaine.** — Chronique des Peres Franciscains et Annales du Tiers-Ordre de St. François d'Assise. Bulletin mensuel honoré de la benediction de N. S. P. le Pape Pie IX et du Révérendissime Ministre General. Calv. (Calvador) 1862-1886.

Annales du Tiers-Ordre seraphique. — Caen 1887 nsl. (Nadaljevanje časopisa: „L'annee Franciscaine“).

Franciscan Annals and monthly Record of the Third Order. — Oxford (Anglija) 1877 nsl.

Paduai szent Antal lapja. — Valláserkölcsi társadalmi oktató folyóirat. — Budapest 1898 nsl.

Sint Antonius. Maandschrift voor de Vereeiders van den grooten Wonderdoener van Padua, — Wychen, Holland 1895 nsl.

Antonius von Padua. Illustrierte Monatsschrift für die Verehrer des hl. Antonius, zugleich Organ des Dritten Ordens und des Ingolstädter Messbundes. — Landshut 1898 nsl.

Antoniusbote. — Monatschrift für die Franziskanermissionen mit einer Beilage für die Terziaren. — Rietberg i. W. 1893 nsl.

L'Apostolato Franceseano. Periodico mensile per gli iscritti al Terz'Ordine. — Milano 1914 nsl.

Priporočajte Cvetje!

Rimsko-serafinski koledar za leto 1925.

Januar.

Februar.

1	Č	V.O.	Obrezov. G. Novo leto	1	N	†	4. razglš. Bl. Evsth. in Viridijana
2	P		Bl. Bentivolij in Gerard 1. r.	2	P	† V.O.	Svečnica
3	S		Osmina sv. Janeza	3	T	Čm.	Bl. Mat. iz Agrig. Sv. Blaž šk. 1. r.
4	N	†	Presv. ime Jez Bl. Ang F. 3. r.	4	S	†	Sv. Jožef iz Leonise 1. r.
5	P		Vilija razglš. G.	5	Č		Sv. Pet. in tov. m. 1. 3. r. Sv. Agata
6	T	† V.O.	Razglašenje G. Sv. 3 kralji	6	P		Sv. Tit šk. Sv. Doroteja
7	S		2. dan mej osmino	7	S		Molt. in sv. m. od 5 ned. po razgl.
8	Č		3. dan „	8	N		sedemdesetnica
9	P		4. dan „	9	P		Sv. Ciril Aleks. Sv. Apolonija
10	S		5. dan „	10	T		Sv. Skolastika
11	N		1. po razglš. Sv. Družina	11	S		Prikazanje brezmdž. d. Marije
12	P		7. dan mej osmino	12	Č		Sv. 7. ustovitelji služb. Mar.
13	T		osmina razglš. G.	13	P		Bl. Janez Triorski 1. r.
14	S		Sv. Hilarij šk. c. uč.	14	S		Bl. Ivana Valeška
15	Č		Sv. Pavel pušč.	15	N	†	šestdesetnica. Bl. And. Komt. 1. r.
16	P	†	Sv. Berard in tov. m. 1. r.	16	P	Čm.	Bl. Filipa Mereri 2. r.
17	S		Sv. Anton pušč.	17	T	Čm.	Mlt. in sv. maša od dneva
18	N		2. po razglš. Sv. Petra stol v R.	18	S	†	Sv. Simeon šk. m.
19	P	†	Bl. Toma, Karol, Bernard 1. r.	19	Č		Sv. Konrad 3. r.
20	T		Sv. Fabijan p. in Sebastijan m.	20	P		Bl. Peter iz Treje 1. r.
21	S		Sv. Agneza d. m.	21	S		Mlt. in sv. m. od bl. D. M.
22	Č	Čm.	Sv. Vincencij in Anastazij m.	22	N	†	petdesetnica. Sv. Marjeta K. 3. r.
23	P	Čm.	Sv. Rajmund Penaford	23	P		Sv. Peter Damijan šk. c. uč.
24	S		Sv. Timotej šk. m.	24	T		Sv. Matej ap.
25	N		3. po razglš. Spreobr. sv. P.	25	S		Pepelnica. Bl. Sebastijan 1. r.
26	P		Sv. Polikarp šk. m.	26	Č	†	Bl. Izabela 2. r.
27	T		Sv. Janez Zlatousti	27	P		Mlt. in sv. m. od dneva
28	S	† Čm.	Bl. Odorik, Rogerij, Egidij 1. r.	28	S		Bl. Antonija iz Firenc 2. r.
29	Č		Sv. Fr. Saleški				
30	P	†	Sv. Hijacinta d. 3. r.				
31	S	†	Bl. Ludovika in Pavla 3. r.				

Op. : † pomeni popolni odpustek, ki se mora v svetem letu pokojnim v prid obrniti.
VO = vesoljna odveza, **Čm** = sv. maša se sme ta dan opraviti v črni barvi.

